

نخبه‌چایات

JOURNAL
MABZE HAYAT

دوماهنامه‌ی ادبی-تربیتی-اجتماعی نبض حیات
سال یازدهم / شماره اول / اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ / پردیس زینبیه پیشوا

زندگی مسیر دگر می‌دهد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسنامه:

دوماهنامه‌ی ادبی- تربیتی- اجتماعی نبض حیات

سال یازدهم، شماره اول، اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

صاحب امتیاز: نسرين سعادتى

مدیر مسئول و سردبیر: نسرين سعادتى

نویسندگان: فاطمه مقصودی، آرزو امیری، آتنا زاهدی، مرضیه رستمی، ریحانه بردبار، فاطمه پوراحمدی، مریم سارابه،

نسرين سعادتى، نگین کاکولوند

مشاور راهنما: خانم دکتر زهره برهانی کاخکی

طراح و صفحه آرا: مرضیه انبری

ویراستار: نسرين سعادتى

طراح لوگو: مهدی اکبری

تصویر: معصومه نعمتی نیکخواه

نوع انتشار: چاپی- دیجیتال

نشانی دفتر نشریه: پردیس زینبیه پیشوا، ساختمان آموزش، طبقه اول، واحد فرهنگی پردیس زینبیه.

برای انتشار مطالب خود در نشریه نبض حیات کافی است، مطالب خود را برای سردبیر نشریه ارسال کنید. همچنین

شما می‌توانید در شبکه‌های مجازی پردیس زینبیه جدیدترین شماره‌های نشریه را دانلود و مطالعه کنید.

@nabzehayat_cfu @nabzehayatnh

فهرست:

- سخن سردبیر..... ۲
- اخبار پردیس زینبیه..... ۳
- مصاحبه..... ۵
- آموزش و پرورش در عصر دیجیتال..... ۸
- تربیت خلاقیت و نوآوری..... ۱۰
- تکنولوژی آموزشی و اهداف آن..... ۱۲
- روش‌های آموزش موثر در دوره ابتدایی..... ۱۵
- آموزش همدلی به کودکان در عصر خودشیفتگی..... ۲۰
- از نامه‌ها؛ نامه هفتم:..... ۲۳
- رنگ‌ها در نقاشی کودکان چه مفهومی دارند؟..... ۲۴
- اخلاق حرفه‌ای معلمان چه اصولی دارد؟..... ۲۶
- معرفی کتاب..... ۲۸
- صدای تغییر در دانشگاه فرهنگیان..... ۳۱
- فانوس راه..... ۳۲
- اینفوگرافیک..... ۳۴
- نغمه‌های عشق و علم..... ۳۶
- جدول سرگرمی..... ۳۷

نبض حیات
JOURNAL
NABZE HAYAT

جرمه از ولایت

در منطق اسلام مسئله تعلیم و تربیت؛ به معنای زندگی بخشیدن به فرد و جامعه است؛ اما در نگاه تمدن مادی، معیار ارزش گذاری معلم؛ قابلیت تبدیل فعالیت‌های او به پول است.

نگاه به معلم باید همان نگاه اسلامی باشد که در آن، متعلم در مقابل معلم در اوج ادب؛ سپاسگزاری و خضوع قرار داد و آحاد مردم نیز به معنای حقیقی برای معلم؛ احترام و ارزش قائلند.

استاد مطهری نمونه کامل و راستین یک معلم انسان ساز

آنچه در زندگی استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری بیش از همه خودنمایی می‌کند، این است که حیات پربرکت ایشان همواره بر مدار ارزش‌ها و کرامت انسانی چرخید و ایشان همواره تمام سعی خود را برای شناساندن بهتر خدا، مکتب و دین اسلام برای دیگران به کار بستند و به هیچ بیگانه‌ای مجال تجاوز به ارزش‌های دین اسلام را ندادند، ایشان به عنوان یک معلم راستین در سنگر تعلیم و تعلم قدم نهادند و در این راه به قله‌های رفیع دست یافتند. ایشان شرافت و مرتبت را با شان خداوند و پیامبران در وجود خویش محقق ساختند و هدف متعالی خلقت؛ پیوند انسان به خداوند متعال (عبادت) را با همت بلند خویش جاری کردند؛ ایشان نگاه ترکیبی به همه معارف بشری داشتند و تمامی تلاش‌های علمی و عملی خود را مقدمه‌ای برای عبادت خداوند متعال می‌دانستند و همواره دینداری را در دستور کار داشتند و زمانی که به شهادت رسیدند، عبادت عملی و علمی خود را کامل کرده و به دیار باقی شتافتند تا معمار و معلم بزرگ انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی همه آثارش را مفید بدانند و بهره‌برداری از آنها را سفارش کنند...

استاد مرتضی مطهری نمونه کامل و راستین یک معلم انسان ساز است که در تارک زمان درخشیده است و قله‌های بلندی را فتح ساخته و انسان‌های بزرگی را تربیت نموده و با تالیفات خود به هنر «معلمی» خود استمرار بخشیده است. چه نیکو است که مقام و نقش معلم را از کلام این استاد شهید ناظر باشیم: معلم باید نیروی فکری متعلم را پرورش دهد و او را به سوی استقلال رهنمون شود. باید قوه ابتکار او را زنده کند؛ یعنی در واقع، کار معلم آتش گیره دادن است. فرق است میان تنوری که شما بخواهید آتش از بیرون بیاورید و در آن بریزید تا آن را داغ کنید و تنوری که در آن هیزم و چوب جمع است و شما فقط آتش گیره از خارج می‌آورید و آن قدر زیر این چوب‌ها و هیزم‌ها قرار می‌دهید که اینها کم‌کم مشتعل شود.

رهبر انقلاب
اسلامی

سخن سردبیر

بسم الله الرحمن الرحيم

با کمال خوشحالی، شماره جدید نشریه دانشگاه فرهنگیان را به شما تقدیم می‌کنیم. این نشریه به عنوان یک پل ارتباطی میان دانشجویان و اساتید، فضایی را فراهم می‌آورد تا صدای شما را بشنویم و ایده‌ها، نظرات و تجربیات‌تان را به اشتراک بگذاریم. این شماره به ویژه به مناسبت روز معلم، فرصتی است تا از زحمات و تلاش‌های بی‌وقفه معلمان گرانقدرمان قدردانی کنیم. معلمانی که با عشق و دلسوزی، نه تنها علم و دانش را به ما می‌آموزند، بلکه ارزش‌های انسانی و اخلاقی را نیز در دل‌های ما می‌کارند. همچنین، به موضوعاتی پرداخته‌ایم که نه تنها به چالش‌های آموزشی و فرهنگی در دانشگاه می‌پردازد، بلکه به بررسی راهکارهایی برای بهبود کیفیت آموزش و یادگیری نیز می‌پردازد. ما به اهمیت مطالبه‌گری در دانشگاه فرهنگیان اعتقاد داریم و بر این باوریم که هر یک از شما می‌توانید با صدای خود، تغییرات مثبتی را در محیط آموزشی ایجاد کنید.

همچنین، در این شماره به معرفی دستاوردهای علمی و فرهنگی دانشجویان پرداخته‌ایم و به بررسی فعالیت‌های فوق‌برنامه که به رشد و توسعه شخصیت شما کمک می‌کند، خواهیم پرداخت. ما به تنوع نظرات و تجربیات شما ارج می‌نهیم و امیدواریم که این نشریه بتواند بستری برای تبادل افکار و ایده‌ها باشد.

از شما دعوت می‌کنیم تا با مشارکت فعال خود، ما را در بهبود هرچه بیشتر این نشریه یاری کنید. نظرات، پیشنهادات و انتقادات شما برای ما بسیار ارزشمند است و می‌تواند به ارتقاء کیفیت محتوای نشریه کمک کند.

در پایان، از ریاست محترم و مسئولین حمایتگر پردیس زینبیه که در تمامی مراحل همراه ما هستند نهایت سپاس را به جا می‌آوریم و امیدواریم که این شماره از نشریه، الهام‌بخش شما در مسیر تحصیل و فعالیت‌های اجتماعی‌تان باشد. بیاوید با هم، دانشگاه فرهنگیان را به مکانی پویا و خلاق تبدیل کنیم.

با آرزوی موفقیت برای همه شما.

نسرین سعادت
سردبیر نشریه‌ی اجتماعی-
هنری- ادبی نبض حیات

اخبار پردیس زینبیه

🌟 سرکار خانم دکتر زهره برهانی کاخکی

با شکوه تمام، خبر مسرت بخش انتخاب حضرتعالی به عنوان ریاست پردیس زینبیه پیشوا، همچون نغمه ای دلنشین در فضای جان‌تنبین انداز شد. این انتخاب مبارک، گواهی است بر توانمندی‌های بی‌دریغ و شایستگی‌های ستودنی شما. در این جایگاه رفیع، آرزومندیم با تدابیر و درایت خود، مسیری نو به سوی تعالی‌بالندگی بگشایید. باشد که نام شما، در تاریخ این دانشگاه، با افتخار و سربلندی جاودان شود.

برگزاری مراسم باشکوه اعتکاف و بازدید سرپرست پردیس زینبیه به همراه مسئولین فرهنگی از معتکفین و نظارت بر روند برگزاری این آیین معنوی.

تکریم و تجلیل از خانواده بزرگوار شهیدان جنیدی

گامی بزرگ در جهت پیشرفت و توسعه بیشتر پردیس زینبیه؛ نشست هم‌اندیشی با هدف بررسی مسائل آموزشی و چالش‌های فضای فیزیکی همراه با مراسم بازدید و افتتاح پروژه‌های انجام شده در هر دو مجموعه.

نشست هم‌اندیشی پردیس زینبیه با هدف بررسی مسائل آموزشی و رفع چالش‌های فیزیکی مورد نیاز و بازدید از پروژه‌های عمرانی ۲ ماهه پایانی سال ۱۴۰۳، با حضور مسئولان دانشگاه فرهنگیان استان تهران، فرماندار و مسئولان شهرستان و اداره کل شهرستان‌های استان تهران

گامی بزرگ در جهت پیشرفت و توسعه بیشتر پردیس زینبیه:

ایجاد و بازسازی ۱۰ کلاس آموزشی | ایجاد و ساخت ۲ کارگاه هنر | ساخت دو انبار | ساخت سایت و تجهیز آن | ایجاد اتاق مناسب و تجهیز آنها برای استادان و همکاران اداری | رسیدگی به وضعیت سراهای دانشجویی | ایجاد و تکمیل پروژه وضوخانه و ۴ چشمه سرویس بهداشتی | رسیدگی به فضای سبز هر دو مجموعه | نصب درب‌های اتوماتیک در ورودی سراها و سالن چندمنظوره

برگزاری کارگاه‌های هم‌اندیشی و دانش افزایی برای استادان و دانشجویان با توجه به شش ساحت تربیتی و در حوزه‌های مختلف (کارورزی، مشاوره و سلامت روان و...)

دانشجویان پردیس زینبیه، ضمن تشکر از حمایت‌های دلسوزانه‌ی مسئولین دانشگاه فرهنگیان استان تهران، امید دارند تا در سال‌های پیش رو، شاهد ارتقای روز افزون جامعه‌ی آموزشی باشند.

مصاحبه با:

دکتر سید محمود طباطبایی

به مناسبت فرا رسیدن هفته معلم، با جناب آقای دکتر سیدمحمود طباطبایی، استاد مدیریت کلاس و روش‌های تدریس در دانشگاه فرهنگیان پردیس زینبیه پیشوا به گفتگو پرداختیم؛ مشروح این گفتگو را میتوانید در ادامه مطالعه کنید.

❖ **بزرگ‌ترین چالش‌هایی که معلمان جدید با آن‌ها مواجه هستند، چیست و چگونه می‌توان به آن‌ها کمک کرد؟**

معلمان در قرن ۲۱ با چالش‌های زیادی مواجه‌اند. به نظر بنده اگر معلم آماده‌ی رویارویی با این چالش‌ها نباشد قطعا یک قدم رو به عقب خواهد برداشت. و یکی از مهم‌ترین چالش‌ها شناسایی و شناخت ویژگی‌های نسل زد (بچه‌های امروزی) است. در واقع بچه‌ها متفاوت شدند، اطلاعات به روز دارند، انتظارات‌شان فرق کرده. و یک معلم قبل از هرچیز باید بر این چالش فائق آید. چالش دوم تنوع تکنولوژی است. در واقع در آموزش و پرورش هرروزه فناوری‌های جدیدی ارائه می‌شود و استفاده و انتخاب درست این فناوری‌ها برای تدریس یک مسئله‌ست. اینکه معلم محتوایی که ارائه می‌دهد براساس کدام تکنولوژی پیش ببرد، معیارهای انتخاب آن تکنولوژی چیست؛ کمی چالش برانگیز است. مسئله‌ی دیگر آمادگی دانشجویان برای نسل آینده است که به چالش

تبدیل شده. به هر حال ما تنها کتاب را تدریس می‌کنیم اما شاید این کتاب به خوبی نتواند بچه‌ها را برای مسئولیت‌پذیری در جامعه آماده کند. لذا چالش معلم می‌تواند این باشد که کدام مهارت و دانش دانش‌آموز را پرورش دهد که بچه‌ها بتوانند برای آینده آماده شوند. نکته‌ی بعدی استرس و فرسودگی شغلی است که نه تنها یک چالش بلکه یک آسیب بزرگ است، به هر حال حجم زیاد کار و تنوع کاری معلم همیشه خسته‌کننده است و این یک چالش است که بعد از چندسال تدریس معلم‌ها انگیزه‌ای ندارند و از روش تدریس‌های نوین استفاده نمی‌کنند و حوصله‌ی کار کردن ندارند که این مسئله به

اعزام دانشجویان به سفر فرهنگی، معنوی و انسان ساز راهیان نور

❖ **افتخار آفرینی دانشجویان توانمند پردیس زینبیه دانشگاه فرهنگیان استان تهران در جشنواره ریش قلم ۴**

رتبه اول نشریات برتر، در بین نشریات غیر علمی (فرهنگی، اجتماعی سیاسی): سرکارخانم نسرين سعادتى

رتبه اول بخش ویژه (ویژه‌نامه آسیب‌های اجتماعی): سرکارخانم نسرين سعادتى
رتبه سوم در بخش ویژه مقالات (مقالات وحدت، هویت و انسجام ملی): سرکارخانم نسرين سعادتى

در بخش تیتربتر، رتبه شایسته تقدیر: سرکارخانم نسرين سعادتى
رتبه اول در بخش مقالات آسیب‌های اجتماعی: سرکارخانم زهرا جهانى
رتبه اول در بخش مقالات آسیب‌های اجتماعی: سرکارخانم فاطمه مقصودى
رتبه دوم در بخش داستان کوتاه: سرکارخانم مریم سارابه
رتبه سوم در بخش طراحی جلد: سرکارخانم مهلا سهرابى

❖ **افتخار آفرینی دانشجو معلمان پردیس زینبیه پیشوا؛ برگزیدگان جشنواره قرآن و عترت در بخش هنری و ادبی در سطح استان تهران**

رتبه اول طراحی پوستر: فاطمه فتحی
رتبه سوم نقاشی: عارفه تولایی نصرت آبادی
خط تحریری: فاطمه سادات حسینی نقوی

❖ چگونه می‌توانید ارتباط مؤثری با دانشجویان برقرار کنید و آن‌ها را در فرآیند یادگیری خود مشارکت دهید؟

ارتباط، کلیدی‌ترین و اساسی‌ترین رمز تدریس موثر است و اگر قرار باشد ما تدریس را به عنوان یک مثلث سه ضلعی در نظر بگیریم، قطعا یکی از ضلع‌های اصلی آن ارتباط است. آن هم ارتباط موثر! دانشجویان معلمان در کلاس درس دوست دارند که دیده شوند و توانایی‌هایشان شناخته شود. بنده فکر می‌کنم که اگر من به عنوان یک استاد سر کلاس بتوانم ارتباط خوبی با دانشجویان معلمان خود بگیرم، به این نحو که آنها را در فرایند تدریس مشارکت دهم، بستری فراهم کنم تا دانشجویان مفاهیمی که من قرار است تدریس کنم خودشان کشف کنند، پژوهش‌محور باشم و کارهای تیمی را در کلاس تقویت کنم، دانشجویان ارتباط بهتری می‌گیرند. ضمن اینکه یکی از مهم‌ترین مولفه‌های ارتباط پایدار بین دانشجو و استاد، درک استاد از دانشجو در همه‌ی زمینه‌ها می‌باشد. اگر نیازهای دانشجویان با روی خوب، به جا و صمیمی برطرف شود ارتباط بین اعضای کلاس هم تقویت می‌شود و در واقع ارتباطی خوب است که فرا کلاسی باشد، یعنی ارتباطی که دانشجو پس از پاس کردن درس هم با استاد حفظ کند و سال‌ها از راهنمایی او بهره بگیرد. و این ارتباط زمانی شکل خواهد گرفت که دانشجویان هم دانش استاد را درک کنند و هم اخلاق استاد را قبول داشته باشند و در مقابل استاد نیز آنها را به خوبی راهنمایی، درک و کمک کند.

سالی‌ست آموزش و پرورش در حال زدن است؛ مثل حرکت روی تردمیل که در اصل حرکت وجود داشت اما رو به جلو نبود. به نظر بنده مهم‌ترین تغییر در نظام آموزش و پرورش ملی می‌تواند جایگزینی نیروهای انسانی (معلمان) مجهز به علم روز و مولفه‌های معلم موثر می‌باشد. بنده فکر می‌کنم که نومعلمان ما خودشان علت تغییر خواهند بود؛ همان‌طور که من بسیاری از دانشجویان معلمان را می‌بینم که تا وارد مدرسه شدند چه تغییراتی برای مدرسه و دانش‌آموزان ایجاد کردند و محرک انگیزه و هیجان بودند. مهم‌ترین مولفه این تغییر، پذیرش تغییر است و باور به اینکه این تغییر می‌تواند مثبت باشد. بنابراین من به آینده‌ی روشن آموزش و پرورش امیدوارم؛ اگر محتوای درسی را متناسب با نیازهای دانش‌آموزان بنویسیم، روش‌های تدریس نوین را به معلمان آموزش دهیم، از چهارچوب‌های خشک و مقررات خسته‌کننده آموزش دور شویم، به معلمان خود اعتماد کنیم و اجازه دهیم روش‌های نوین را اعمال کنند.

❖ به نظر شما نقش دانشگاه فرهنگیان در ارتقاء کیفیت آموزش در کشور چیست؟

این سوال، سوال بسیار خوبی‌ست چون به نظر پرسیدن این سوال خودش پاسخ است! در واقع کیفیت آموزش یک کشور به تربیت معلم آن است. درست مثل این است که بگوییم کیفیت یک ماشین به چیست؟ قطعا کیفیت یک ماشین به موتور قوی و امکانات و وسایلی است که در آن استفاده می‌شود. من فکر می‌کنم دانشگاه فرهنگیان موتور محرک نظام آموزشی ما است. هرچه این موتور قوی‌تر باشد قطعا کیفیت آموزشی ما ارتقا پیدا می‌کند؛ لذا نقش دانشگاه فرهنگیان در بالا بردن کیفیت آموزشی، یک نقش انکار ناپذیر است و ما شاهد این مسئله هستیم که در سال‌های اخیر تنها راه تخصصی ورود به آموزش و پرورش، دانشگاه فرهنگیان است. این یعنی چه؟ این یعنی دانشگاه فرهنگیان می‌تواند طوری برنامه‌ریزی کند که معلمان، خروجی این دانشگاه باشند و ساختار آموزشی را رقم بزنند که کیفیت آموزشی ارتقا یابد و اگر خدایی نکرده دانشگاه فرهنگیان نتواند روی خروجی‌هایش کار کند و کیفیت آنها را بالا ببرد، نظام آموزشی ما افت پیدا می‌کند. پس نباید فراموش کنیم که دانشگاه فرهنگیان هرم، راس هرم و محور اصلی کیفیت‌بخشی به نظام آموزشی ماست. حتی در تالیف کتب درسی، ایجاد روش‌های نوین تدریس و اصلاحات روند ارزشیابی می‌تواند تاثیر مهمی داشته باشد و مهم‌تر از همه دانشگاه فرهنگیان محیطی پژوهش‌محور است که اگر به سمت تحلیل و بررسی مسائل و مشکلات دانشگاه بر اساس پژوهش‌ها، توسط اساتید مجرب برود قطعا خیلی از آسیب‌ها برطرف خواهد شد.

❖ به عنوان یک استاد، چگونه آینده آموزش و پرورش را پیش‌بینی می‌کنید و چه تغییراتی را ضروری می‌دانید؟

آینده‌نگری، آینده‌ی محتمل، آینده‌ی ممکن، آینده‌ی غیرممکن؛ این واژگان در اصل چیزهایی است که من خیلی در حوزه‌ی آموزش و پرورش درموردشان فکر می‌کنم. در واقع سابقه‌ی بنده در آموزش و پرورش نشان می‌دهد که چند

ابعاد اقتصادی و حجم کار و فشار روحی مرتبط است. و مهم‌ترین چالش هم مسائل فرهنگی دانش‌آموزان است که معلم باید بتواند این فرهنگ‌های متفاوت را هم‌سو کند تا در روند تدریس به مشکل برنخورد.

❖ چگونه می‌توانیم از فناوری‌های نوین در آموزش معلمان استفاده کنیم؟

نقش فناوری آموزشی را نمی‌توان کتمان کرد، از زمانی که فناوری‌ها وارد کلاس‌های ما شدند هم جذابیت درس بالاتر رفته، هم تدریس آسان‌تر شده و هم کار معلم را تسهیل کرده است. امروز هوش مصنوعی تقریبا جایگزین تمام فناوری‌ها شده و اکثریت معتقدند که هوش مصنوعی در آموزش و پرورش نیز گسترش چشمگیر خواهد یافت. نکته‌ای که وجود دارد این است که بنده خیلی می‌شنوم که می‌گویند به زودی هوش مصنوعی جای معلم را خواهد گرفت، در واقع باید گفت معلمان عزیز نگران این مسئله نباشند زیرا هوش مصنوعی و این فناوری‌ها به عنوان یک ابزار خلاقانه و تسهیل‌گر در کنار شما خواهد بود. بنده اصلا اعتقاد ندارم که هوش مصنوعی جای معلم را بگیرد! چون هیچ چیزی جایگزین معلم نیست. بنابر دلایل معلوم آیا کسانی که چنین حرفی می‌زنند به این فکر می‌کنند که تدریس فقط انتقال دانش نیست و نیاز به تعاملات و ارتباطات انسانی دارد؟ و هوش مصنوعی نمی‌تواند چنین کاری انجام دهد. یا به این نکته فکر کردند که برخی مسائل پیچیده آموزش و پرورش نیاز به احساسات انسانی، درک و مهارت‌های عاطفی دارد؟ و آیا هوش مصنوعی می‌تواند جای احساسات و عواطف یک معلم را بگیرد؟ یا کسانی که به این حرف اعتقاد دارند آیا به خلاقیت و ایجاد انگیزه فکر می‌کنند؟ آیا هوش مصنوعی می‌تواند قبل از تدریس ایجاد انگیزه کند؟ آیا می‌تواند بچه‌ها را خلاق بار بیاورد؟

به هر حال من فکر می‌کنم هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین جایگاه ویژه‌ای در آموزش و پرورش خواهند داشت و معلمان می‌توانند استفاده‌ی بهینه‌ای از آنها داشته باشند برای اینکه کلاسی شاداب داشته باشند.

آموزش و پرورش در عصر دیجیتال

نسرتیج سعادت
دانشجوی آموزش ابتدایی

به تشدید شکاف‌های اجتماعی و اقتصادی منجر شود. در حالی که برخی از دانش‌آموزان به ابزارهای پیشرفته و محتوای آموزشی آنلاین دسترسی دارند، بسیاری دیگر از این امکانات محروم هستند و این موضوع می‌تواند بر کیفیت یادگیری آنها تأثیر منفی بگذارد. علاوه بر این، تغییرات سریع در فناوری نیازمند به روزرسانی مداوم محتوای آموزشی و روش‌های تدریس است. معلمان باید توانایی‌های لازم برای استفاده مؤثر از ابزارهای دیجیتال را کسب کنند، اما بسیاری از آنها به آموزش‌های کافی در این زمینه دسترسی ندارند. همچنین، حفظ توجه و انگیزه دانش‌آموزان در دنیای پر از حواس‌پرتی دیجیتال، چالشی دیگر است که می‌تواند بر فرآیند یادگیری تأثیر بگذارد. در نهایت، مسائل مربوط به حریم خصوصی و امنیت داده‌ها در فضای آنلاین نیز از جمله نگرانی‌های جدی در این زمینه به شمار می‌روند. بنابراین، شناسایی و تحلیل این چالش‌ها و ارائه راهکارهای مؤثر برای بهبود کیفیت آموزش و پرورش در عصر دیجیتال، امری ضروری و حیاتی است. عصر دیجیتال به دوره‌ای از تاریخ بشر اشاره دارد که در آن فناوری‌های دیجیتال و اطلاعات به طور گسترده‌ای در زندگی روزمره، کسب و کارها، آموزش و

در عصر دیجیتال، آموزش و پرورش با چالش‌های متنوع و پیچیده‌ای روبرو است که تأثیرات عمیقی بر کیفیت و دسترسی به یادگیری دارد. این چالش‌ها شامل نابرابری‌های دسترسی به فناوری، نیاز به به‌روزرسانی محتوای آموزشی و روش‌های تدریس، و آموزش معلمان برای استفاده مؤثر از ابزارهای دیجیتال می‌باشد. همچنین، حفظ توجه و انگیزه دانش‌آموزان در دنیای پر از حواس‌پرتی دیجیتال و مسائل مربوط به حریم خصوصی و امنیت داده‌ها از دیگر نگرانی‌های جدی در این زمینه هستند. با ورود به عصر دیجیتال، نظام‌های آموزشی در سرتاسر جهان با چالش‌های جدید و پیچیده‌ای مواجه شده‌اند که نیازمند توجه و بررسی جدی است. یکی از مهم‌ترین مسائل، نابرابری در دسترسی به فناوری و منابع آموزشی است که می‌تواند

و همکاری بین دانش‌آموزان و معلمان را تسهیل کرده و یادگیری گروهی را تقویت می‌کنند.

(ج) چالش‌ها

عدم دسترسی برابر: یکی از چالش‌های اصلی در آموزش دیجیتال، عدم دسترسی برابر به فناوری و اینترنت برای همه دانش‌آموزان است. این امر می‌تواند به نابرابری‌های آموزشی منجر شود.

حواس‌پرتی و کم توجهی: استفاده از فناوری در کلاس‌های درس ممکن است باعث حواس‌پرتی دانش‌آموزان شود و تمرکز آنها را کاهش دهد.

فناوری به طور گسترده‌ای بر زندگی روزمره و آموزش تأثیر گذاشته است. این تأثیرات شامل بهبود ارتباطات، دسترسی به اطلاعات و تغییر در شیوه‌های یادگیری و تدریس است. با این حال، چالش‌هایی نیز وجود دارد که نیاز به توجه و حل و فصل دارند. در نهایت، بهره‌برداری مؤثر از فناوری می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی و آموزش کمک کند. یادگیری فعال و مشارکتی به رویکردهای آموزشی اطلاق می‌شود که در آنها دانش‌آموزان به طور فعال در فرآیند یادگیری شرکت می‌کنند و تعاملات اجتماعی و همکاری با دیگران بخش مهمی از این فرآیند است. فناوری می‌تواند نقش مهمی در تسهیل و تقویت این نوع یادگیری ایفا کند.

آینده آموزش

- یادگیری مادام‌العمر: در عصر دیجیتال، یادگیری دیگر محدود به سن خاصی نیست و افراد باید برای به‌روز نگه‌داشتن مهارت‌های خود به یادگیری ادامه دهند.

- توسعه مهارت‌های نرم: مهارت‌هایی مانند تفکر انتقادی، خلاقیت و همکاری به عنوان مهارت‌های کلیدی در دنیای دیجیتال شناخته می‌شوند و باید در برنامه‌های آموزشی گنجانده شوند.

نتیجه‌گیری

آموزش و پرورش در عصر دیجیتال فرصتی برای بهبود کیفیت یادگیری و دسترسی به منابع آموزشی فراهم کرده است. با این حال، برای بهره‌مندی کامل از این امکانات، نیاز به توجه به چالش‌ها و موانع موجود نیز وجود دارد. این تغییرات می‌توانند به شکل‌گیری نسل جدیدی از یادگیرندگان کمک کنند که آماده‌تری برای مواجهه با چالش‌های آینده هستند.

منابع

چالش‌های آموزش و پرورش در عصر دیجیتال

سکینه بذریاچ، ندا میرفردی، سعید آقازاده، رسول عربی آیسک

ارتباطات انسانی نفوذ کرده‌اند. این دوره به طور عمده از اواخر قرن بیستم آغاز شده و با پیشرفت‌های سریع در فناوری اطلاعات، اینترنت و ارتباطات همراه است.

۱. تعریف عصر دیجیتال

عصر دیجیتال به دورانی اطلاق می‌شود که در آن اطلاعات و داده‌ها به صورت دیجیتال تولید، ذخیره، پردازش و منتقل می‌شوند. این دوره با ظهور و گسترش اینترنت، تلفن‌های هوشمند، رایانه‌های شخصی و سایر ابزارهای دیجیتال مشخص می‌شود.

۲. ویژگی‌های عصر دیجیتال

دسترسی به اطلاعات: در عصر دیجیتال، دسترسی به اطلاعات به راحتی و به سرعت امکان‌پذیر است. افراد می‌توانند به میلیون‌ها منبع اطلاعاتی از طریق اینترنت دسترسی پیدا کنند.

ارتباطات سریع: فناوری‌های دیجیتال امکان برقراری ارتباطات سریع و مؤثر را فراهم می‌کنند. ایمیل، پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی از جمله ابزارهای ارتباطی هستند که در این عصر رواج یافته‌اند.

تجارت الکترونیک: خرید و فروش کالاها و خدمات به صورت آنلاین به یک روش رایج تبدیل شده است. این امر به تغییرات عمده‌ای در نحوه انجام کسب و کارها منجر شده است.

آموزش آنلاین: آموزش و یادگیری به صورت آنلاین و از راه دور به یک گزینه محبوب تبدیل شده است. این امر به دسترسی بیشتر به آموزش و منابع آموزشی کمک کرده است.

تغییرات فرهنگی: عصر دیجیتال تأثیرات عمیقی بر فرهنگ و سبک زندگی انسان‌ها گذاشته است.

رسانه‌های اجتماعی، محتوای دیجیتال و سرگرمی‌های آنلاین به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره تبدیل شده‌اند.

تأثیر فناوری بر آموزش

(الف) آموزش آنلاین و یادگیری از راه دور

دسترسی به منابع آموزشی: فناوری به افراد این امکان را می‌دهد که از منابع آموزشی متنوع و با کیفیت از هر نقطه‌ای از جهان بهره‌مند شوند.

آموزش شخصی‌سازی‌شده: با استفاده از فناوری، می‌توان برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازها و سبک‌های یادگیری فردی طراحی کرد.

(ب) ابزارهای آموزشی

استفاده از فناوری‌های نوین: ابزارهایی مانند تخته‌های هوشمند، نرم‌افزارهای آموزشی و پلتفرم‌های یادگیری آنلاین به بهبود فرآیند یادگیری کمک می‌کنند.

تعامل و همکاری: فناوری‌های دیجیتال امکان تعامل

تربیت خلاقیت و نوآوری

آتنا زاهدی

کارشناسی آموزش ابتدایی

روش‌های پرورش خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان و اهمیت آن در دنیای امروز انسان، بنا براینکه به زیور هستی و وجود، آراسته شده است، و روح پر عظمت و مسیحای خدا در کالبد معنوی وی، دمیده شده است خلاق است. چرا که خلاقیت برای خداست و از محالات است که انسان خلیفه الله، خلاق نباشد. خلاقیت یک موهبت و جوهره‌ی هستی است که در فکر، اندیشه، قلم و رفتار و عملکرد انسان در محیط کار جلوه پیدا می‌کند. حال با وجود تمام تعاریف و اهمیت این امر مهم اگر زمینه‌های بسط و تمرین و تربیت این موهبت در قدرت مغزی و جوهره‌ی وجودی یک انسان، فراهم نشود؛ عملاً انسان کارایی اصلی خود را از دست خواهد داد. زبان این عقب ماندگی در ابعاد مختلف زیست اجتماعی و فردی متجلی خواهد شد.

❖ روش‌هایی برای پرورش خلاقیت

محیط: یکی از عناصر اصلی برای پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان، محیط است. محیط اطراف تاثیر بسیار زیادی بر خلاقیت و ذهن یک کودک دارد. بهتر است با اضافه کردن رنگ‌های شاد، تصاویر الهام بخش و تغییر مکان، محیطی خلاقانه‌تر ایجاد کنید. مثلاً در صورت امکان با جابجایی و تغییر دکور کلاس به این امر کمک کنیم. در گام بعدی باید توجه داشته باشیم که دانش‌آموزان را محدود و محصور به کلاس درس نکنیم و از محیط‌های باز مثل حیاط مدرسه برای تدریس هم استفاده کنیم. یک جنبشی در آمریکا به نام جنبش کلاس باز توسط دو معلم دلسوز رقم خورد و خروجی آن این بود: معلمی که فضای بازتری را برای تدریس انتخاب کرده بود خروجی بهتری داشت.

بازی کردن: بازی کردن یکی از راه‌های برای تقویت تفکر خلاق و حل مسئله است و باعث تحریک ذهن و افزایش خلاقیت می‌شود. ریاضی را از طریق بازی آموزش دهیم چرا که وقتی کودک درگیر موضوعی می‌شود،

یادگیری به سرعت اتفاق می‌افتد. در این موضوع، معلمی موفق‌تر است که خلاق‌تر است.

کار تیمی: کار گروهی باعث ایجاد همدلی و پرورش خلاقیت و تفکر انتقادی در دانش‌آموزان می‌شود و باعث می‌شود که از زوایای دید دیگری به موضوعات فکر کند و با جهان بینی‌های همکلاسی‌هایش آشنا شود و در نهایت خلاقیت دانش‌آموز جور دیگری پرورش خواهد یافت.

استفاده از فناوری: آموزش از طریق انیمیشن، ابزارهای دیجیتال و یا حتی شعر باعث ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان می‌شود و همچنین آنان را تشویق به یادگیری فعال و مشارکتی می‌کند.

پروژه‌های خلاقانه: موضوعاتی مثل «اختراعات آینده» و یا «داستان‌های تخیلی» به دانش‌آموزان بدهیم و بخواهیم در قالب نقاشی، نوشتن و یا حتی ساختن یک مدل ارائه دهند.

کارگاه‌های هنری: برگزاری کارگاه‌هایی مثل نقاشی، سفال گری، قصه گوئی، ساخت کاردستی، می‌تواند کمک کند که دانش‌آموزان احساساتشان را به تصویر بکشند و با مواد مختلف کار کنند. برای تحقق این امر در زاهدان یک خانه‌ی خلاق و نوآوری دانش‌آموزان احداث شده است که دانش‌آموزان از هر قشری در این مکان هر مهارتی را می‌آموزند.

❖ دلایل اهمیت پرورش خلاقیت در دنیای امروز

با نوآوری و خلاقیت می‌توانیم ایده‌های جدید و نوآورانه را برای حل مشکلات پیدا کنیم چرا که باعث پیشرفت در فناوری و علم می‌شود. چه بسا در بازار کسب و کار، خلاقیت باعث متمایز شدن می‌شود و فرصت‌های بسیار زیادی را ایجاد می‌کند. همچنین باعث تغییرات مثبت در یک جامعه می‌شود و ایده‌های جدید برای بهبود زندگی و معیشت مردم ارائه می‌دهد.

❖ منابع:

مقاله تاثیر روش‌های مختلف بر پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان دوره ابتدایی - عبدالله ثیان مقدم
مقاله بررسی خلاقیت در دانش‌آموزان دوره ابتدایی - کریم حسن زاده - عیسی نراقی - غفار قیصری زاده

در دنیای پیچیده و آدم‌های پیچیده‌تر، خلاقیت کمک می‌کند تا

راه حل‌های بهتری برای حل تعارضات و چالش‌ها پیدا کنیم. در زمینه رشد فردی باعث خودشناسی و رشد شخصی و حرفه‌ای می‌شود. از اهمیت بسیار زیاد خلاقیت همین بس که باعث کارآفرینی و اشتغال تعداد زیادی می‌شود. تمامی این امور به دست توانمند دانش‌آموزان و آموزگاران و دبیران امروز است چرا که چنین رسالت مهمی تنها به روی دوش نظام آموزش و پرورش یک کشور است. و در آخر، این باور، اطلاعات، نگرش و مواد یک معلم است که خلاقیت را در کودکی به وجود می‌آورد.

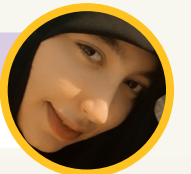
به نقل از استاد بهروز آیرملوی: دانش‌آموزان نباید فدای برنامه‌ها شوند بلکه این برنامه‌ها هستند که فدای دانش‌آموز می‌شوند.

تکنولوژی آموزشی و اهداف آن

فاطمه پوراحمدی

کارشناسی آموزش ابتدایی

امروزه فناوری اطلاعات آنچنان جهان را در سیطره خود قرار داده است که هیچ نقطه‌ای در امان نیست. خانواده‌ها دیگر نمی‌توانند تربیت خاص خود را در مورد فرزندانشان مدنظر قرار دهند. در چنین عرصه‌ای اگر برای اطلاعات طرح و نقشه جامعی وجود نداشته باشد و به کارگیری آن منطبق با اهداف معین و هوشمندانه نباشد خطرات زیادی جوامع و فرهنگ بشری را تهدید می‌کند. امنیت مجازی شاید به شکل قابل توجه آن، موضوع حیاتی برای کشورها باشد. چرا که شرط لازم برای از دنیای تهدید پذیری مجازی، استفاده گسترده و اتصال به شبکه های الکترونیکی اطلاعات است و شرط کافی، دیجیتالی شدن تمامی سیستم‌ها و زیرساخت‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی یک جامعه می باشد. فناوری نوین را در اصل میتوان ادامه فناوری‌های پیشینی دانست که آرایه‌ها و اصلاحات جدیدی را در اختیار بشر قرار میدهند تا زندگی او را بهبود بخشند. به عبارت دیگر، اصطلاح فن آوری نوین را میتوان به پیشرفت‌های انجام شده و نوآوری‌های ارائه شده در حوزه‌های مختلف فناوری اطلاق کرد. در دنیای امروز، تکنولوژی با شتاب فزاینده‌ای در حال تغییر و تحول است. برای همراه بودن با چنین روند پرسرعتی، باید تکنولوژی روز را پیوسته شناسایی کرده و در یادگیری آن بکوشیم. به این ترتیب، قادر خواهیم بود همگام با تغییر و تحولات اطراف خویش گام برداشته و از امکانات پیش روی خود بهره ببریم. امروزه از آموزش و پرورش انتظار می‌رود تا موجبات یادگیری فعال و

مشارکتی را در بین دانش آموزان فراهم آورد. شیوه‌های آموزشی جاری مسلماً پاسخگوی نیازهای آموزشی متغیر عصر جدید نیست. تکنولوژی آموزشی، یکی از موضوعات پررنگ و کلیدی در عرصه آموزش و یادگیری است که تاثیر فراوانی بر روند و شیوه های آموزش دارد نیاز به استفاده متعادل و هوشمندانه از تکنولوژی برای جلوگیری از نقاط ضعف و احتمالی‌های منفی آن نیز وجود دارد، زیرا این مفهوم تاثیرات گسترده‌ای بر جوانب مختلف زندگی دارد که ممکن است به نواقص و چالش‌هایی همراه باشد. از رایانه‌ها و اینترنت گرفته تا نرم افزارها، پلتفرم‌های آموزشی و ابزارهای دیجیتال، تکنولوژی آموزشی به عنوان یک ابزار قدرتمند برای بهبود فرایند آموزش و یادگیری به کار می‌رود معلمان و شاگردان باید با نحوه استفاده از اینترنت و بسیاری از نرم افزارهایی که آنها را به سوی دست یافتن به مهارت‌های تفکر در سطوح بالا هدایت می‌کند، آشنا شوند. ما به هدایت شاگردان به سوی تلاش بیشتر در استفاده از رسانه و فراهم کردن بازخورد نسبت به کارهایشان نیاز داریم. استفاده از رسانه‌ها در دنیای خارج از کلاس درس دانش‌آموزان را به سوی حل مسئله و تصمیم گیری هدایت می‌کند. تکنولوژی آموزشی می‌تواند بازده آموزشی را از لحاظ کمی و کیفی افزایش دهد. با رشد تقاضاهایی که فراتر از توان بازده آموزش و پرورش امروز است؛ آنچه به عنوان یک امر حیاتی به نظر میرسد این است که یادگیری، موثر و مفیدتر انجام گیرد. دستاوردهای تکنولوژی آموزشی توانسته است قابلیت خود را در سرعت بخشیدن به رشد آموزش نشان دهد و کاربرد چنین دستاوردهایی میتواند به آموزگار کمک کند تا از وقت محدودی که دارد بیشترین استفاده را ببرد.

تکنولوژی‌های آموزشی و اهداف آن

تعریف تکنولوژی آموزشی

تکنولوژی آموزشی به مجموعه‌ای از ابزارها، روش‌ها و استراتژی‌هایی اطلاق می‌شود که برای بهبود فرایند یادگیری و تدریس استفاده می‌شوند. این مفهوم از زمان استفاده از وسایل دیداری و شنیداری مانند پروژکتورها و نوارهای ویدئویی تا فناوری‌های پیشرفته‌تر مانند آموزش الکترونیکی، هوش مصنوعی و واقعیت مجازی تکامل یافته است. هدف اصلی تکنولوژی آموزشی ایجاد یک محیط یادگیری مؤثرتر، جذاب‌تر و کارآمدتر است. این فناوری‌ها می‌توانند هم به دانش‌آموزان و هم به معلمان کمک کنند تا فرایند یادگیری را تسهیل کنند. برای مثال، یک معلم می‌تواند از نرم‌افزارهای هوشمند برای طراحی آزمون‌های تعاملی استفاده کند یا یک دانش‌آموز از پلتفرم‌های آموزش آنلاین برای یادگیری مهارت‌های جدید بهره ببرد.

انواع تکنولوژی‌های آموزشی

تکنولوژی‌های آموزشی را می‌توان به چند دسته اصلی تقسیم کرد که هر کدام ویژگی‌ها و کاربردهای خاص خود را دارند:

۲.۱. ابزارهای سنتی و دیجیتال

در گذشته، ابزارهای آموزشی شامل تخته‌های سیاه، اسلایدهای تصویری، فیلم‌های آموزشی و کتاب‌های چاپی بودند. اما امروزه ابزارهای دیجیتال جایگزین روش‌های سنتی شده‌اند و امکانات بیشتری را برای یادگیری فراهم کرده‌اند. برخی از این ابزارهای دیجیتال شامل موارد زیر هستند:

• **رایانه و نرم‌افزارهای آموزشی:** از برنامه‌های شبیه‌سازی و محتوای چندرسانه‌ای برای بهبود یادگیری استفاده می‌شود.

• **پلتفرم‌های یادگیری آنلاین:** سایت‌هایی مانند Coursera، Udemey و Khan Academy امکان یادگیری در هر زمان و مکان را فراهم می‌کنند.

• **واقعیت افزوده (AR) و واقعیت مجازی (VR):** این فناوری‌ها به یادگیرندگان اجازه می‌دهند تا در یک محیط شبیه‌سازی‌شده تجربه آموزشی کسب کنند.

۲.۲. هوش مصنوعی در آموزش

هوش مصنوعی (AI) یکی از تأثیرگذارترین فناوری‌های جدید در حوزه آموزش است. این فناوری امکان ارائه تجربه‌های یادگیری شخصی‌سازی‌شده را فراهم می‌کند. برخی از کاربردهای AI در آموزش شامل موارد زیر است:

• **چت‌بات‌های آموزشی:** این ابزارها می‌توانند به سؤالات دانش‌آموزان پاسخ دهند و مانند یک مربی مجازی عمل کنند.

• **تحلیل داده‌های یادگیری:** با استفاده از AI، معلمان می‌توانند نقاط ضعف دانش‌آموزان را شناسایی کرده و آموزش‌های مناسبی را برای هر فرد ارائه دهند

۲.۳. **یادگیری ترکیبی (Blended Learning):** یادگیری ترکیبی روشی است که آموزش حضوری را با ابزارهای دیجیتال ترکیب می‌کند. این روش به دانش‌آموزان امکان می‌دهد تا بخشی از یادگیری خود را از طریق منابع آنلاین و بخشی دیگر را در کلاس‌های حضوری انجام دهند.

۲.۴. **گیمیفیکیشن (Gamification) در آموزش:** گیمیفیکیشن یا بازی‌وارسازی، فرآیند استفاده از عناصر بازی در محیط‌های غیربازی مانند آموزش است. این روش باعث افزایش انگیزه، تعامل و مشارکت دانش‌آموزان می‌شود. برای مثال، برنامه‌هایی مانند Duolingo از این روش برای آموزش زبان استفاده می‌کنند.

اهداف تکنولوژی آموزشی

تکنولوژی آموزشی دارای اهداف متعددی است که به بهبود فرایند یادگیری و تدریس کمک می‌کند:

۳.۱. **افزایش کیفیت آموزش:** با استفاده از ابزارهای تعاملی، یادگیری به یک تجربه جذاب و مؤثر تبدیل می‌شود. برای مثال، دانش‌آموزانی که در یک محیط واقعیت مجازی کار می‌کنند، بهتر می‌توانند مفاهیم پیچیده را درک کنند.

۳.۲. **افزایش دسترسی به آموزش:** تکنولوژی آموزشی به

روش آموزش موثر در دوره ابتدایی

می‌توانند به موفقیت‌های اجتماعی و شغلی آنها کمک کنند. علاوه بر این، روش‌های تدریس موثر می‌توانند به ایجاد یک محیط یادگیری مثبت و حمایتی منجر شوند. محیطی که در آن دانش آموزان احساس امنیت و راحتی کنند، می‌تواند به افزایش مشارکت و تعامل آنها در کلاس کمک کند. به همین دلیل، معلمان باید به ایجاد فضای دوستانه و تشویق کننده توجه ویژه‌ای داشته باشند. با توجه به اهمیت این موضوع، لازم است که به طور مستمر در پی بهبود روش‌های تدریس باشیم تا بتوانیم به دانش آموزان کمک کنیم تا به یادگیرندگان مستقل و فعال تبدیل شوند. در نهایت، آموزش موثر در دوران ابتدایی می‌تواند به شکل‌گیری نسل‌های آینده‌ای منجر شود که نه تنها از نظر علمی قوی هستند، بلکه از نظر اجتماعی و عاطفی نیز توانمند و موفق خواهند بود. این امتیاز بند همکاری و هماهنگی بین معلمان، والدین و جامعه است تا بتوانیم به بهترین نحو ممکن به هدف‌های آموزشی خود دست یابیم.

تعریف روش تدریس

روش تدریس به مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و استراتژی‌های اطلاق می‌شود که معلمان برای انتقال دانش و مهارت‌ها به دانش آموزان استفاده می‌کنند. این

آموزش در دوران ابتدایی به عنوان یکی از مهمترین مراحل تحصیلی، نقش کلیدی در شکل‌گیری آینده تحصیلی و اجتماعی دانش آموزان ایفا می‌کند. در این دوره دانش آموزان نه تنها با مفاهیم علمی آشنا می‌شوند بلکه مهارت‌های اجتماعی، عاطفی و شناختی را نیز فرا می‌گیرند. انتخاب روش‌های تدریس موثر در این مرحله از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در این سنین، دانش آموزان در حال توسعه هویت خود هستند و یادگیری در این دوران می‌تواند به شکل‌گیری ارزش‌ها، باورها و عادات مثبت یا منفی منجر شود. بنابراین، انتخاب روش‌های تدریس موثر و مناسب در این مرحله از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. معلمان باید با دقت و توجه به نیازهای خاص هر دانش آموز، روش‌های تدریسی را انتخاب کنند که نه تنها به انتقال دانش کمک کند بلکه به تقویت انگیزه و اشتیاق یادگیری نیز منجر شود. آموزش در دوران ابتدایی نه تنها به یادگیری مفاهیم علمی محدود می‌شود، بلکه به توسعه مهارت‌های اجتماعی و عاطفی نیز کمک می‌کند. در این سنین، دانش آموزان یاد می‌گیرند که چگونه با یکدیگر تعامل کنند، احساسات خود را مدیریت کنند و در گروه‌ها کار کنند. این مهارت‌ها در زندگی آینده آنها بسیار حیاتی هستند و

آرزو امیری میاب

کارشناسی آموزش ابتدایی

شخصی دانش آموزان و معلمان ایجاد شده است. مدارس و دانشگاه‌ها باید از سیستم‌های امن برای حفظ داده‌های کاربران خود استفاده کنند.

آینده تکنولوژی‌های آموزشی

روندهای آینده در حوزه تکنولوژی آموزشی نشان می‌دهد که این حوزه به سرعت در حال پیشرفت است. برخی از فناوری‌های آینده که بر آموزش تأثیر خواهند گذاشت عبارتند از:

- استفاده گسترده‌تر از هوش مصنوعی در یادگیری شخصی‌سازی شده
- گسترش واقعیت مجازی و افزوده برای شبیه‌سازی‌های آموزشی
- افزایش پلتفرم‌های یادگیری آنلاین با قابلیت تعامل بالاتر
- یادگیری مبتنی بر داده (Data-Driven Learning) برای ارائه بازخورد دقیق‌تر به دانش آموزان

نتیجه‌گیری

تکنولوژی‌های آموزشی تأثیر قابل توجهی بر نحوه یادگیری و تدریس داشته‌اند و امکاناتی را فراهم کرده‌اند که در گذشته غیرقابل تصور بود. با این حال، چالش‌هایی مانند شکاف دیجیتالی، نیاز به آموزش معلمان و حفظ امنیت داده‌ها همچنان نیازمند توجه هستند. با پیشرفت فناوری، انتظار می‌رود که این حوزه همچنان دستخوش تحولات گسترده‌ای شود.

منابع

- Seels, B., & Richey, R. (1994). Instructional Technology: The Definition and Domains of the Field.
- Bates, A. W. (2019). Teaching in a Digital Age.
- Merrill, M. D. (2002). First Principles of Instruction.
- Selwyn, N. (2016). Education and Technology: Key Issues and Debates.

دانش آموزان در سراسر جهان امکان می‌دهد تا بدون توجه به موقعیت جغرافیایی خود، به منابع باکیفیت دسترسی داشته باشند. یادگیری الکترونیکی این امکان را برای افرادی که در مناطق دورافتاده زندگی می‌کنند فراهم کرده است.

۳.۳. شخصی‌سازی فرآیند یادگیری: با استفاده از هوش مصنوعی و سیستم‌های یادگیری تطبیقی، هر دانش آموز می‌تواند متناسب با سطح توانایی و سبک یادگیری خود آموزش ببیند. این سیستم‌ها محتوای آموزشی را بر اساس نیازهای فردی هر دانش آموز تنظیم می‌کنند.

۳.۴. افزایش تعامل و مشارکت دانش آموزان: استفاده از ابزارهای چندرسانه‌ای، شبیه‌سازها و محیط‌های تعاملی باعث می‌شود یادگیرندگان ارتباط بهتری با محتوای آموزشی برقرار کنند و فعالانه در فرآیند یادگیری شرکت کنند.

۳.۵. کاهش هزینه‌های آموزشی: با استفاده از آموزش آنلاین، هزینه‌های مربوط به مواد آموزشی، حمل و نقل و امکانات فیزیکی کاهش می‌یابد. این امر به ویژه برای دانشگاه‌ها و مدارس از اهمیت بالایی برخوردار است.

چالش‌ها و محدودیت‌های تکنولوژی آموزشی

با وجود مزایای فراوان، تکنولوژی آموزشی با برخی چالش‌ها و محدودیت‌ها نیز مواجه است:

۴.۱. مشکلات زیرساختی و دسترسی: در بسیاری از مناطق جهان، هنوز زیرساخت‌های لازم برای استفاده از تکنولوژی‌های آموزشی وجود ندارد. کمبود اینترنت پرسرعت و دستگاه‌های دیجیتال از جمله این چالش‌ها هستند.

۴.۲. نیاز به آموزش معلمان: بسیاری از معلمان هنوز به مهارت‌های لازم برای استفاده از تکنولوژی‌های آموزشی مجهز نیستند. این امر می‌تواند مانع برای پیاده‌سازی مؤثر این فناوری‌ها باشد.

۴.۳. نگرانی‌های امنیتی و حریم خصوصی: با رشد تکنولوژی‌های آنلاین، نگرانی‌هایی درباره حفاظت از اطلاعات

روش‌ها می‌توانند شامل تدریس مستقیم، تدریس تعاملی، تدریس مبتنی بر پروژه و سایر تکنیک‌های آموزشی باشند. هر یک از این روش‌ها ویژگی‌ها و مزایای خاص خود را دارند و می‌توانند در شرایط مختلف آموزشی به کار گرفته شوند.

● انواع روش‌های تدریس موثر

تدریس مبتنی بر بازی: تدریس مبتنی بر بازی یکی از روش‌های جذاب و موثر در آموزش ابتدایی است که به طور فزاینده‌ای در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. این روش شامل استفاده از بازی‌ها و فعالیت‌های سرگرم کننده برای آموزش مفاهیم مختلف است. بازی‌ها می‌توانند به صورت فردی یا گروهی انجام شوند و به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهند که به صورت غیر رسمی و در محیطی شاداب یاد بگیرند. این نوع یادگیری نه تنها به یادگیری مفاهیم کمک می‌کند بلکه به تقویت روحیه و انگیزه دانش‌آموزان نیز می‌انجامد.

تدریس گروهی: تدریس گروهی یکی دیگر از روش‌های موثر در کلاس‌های ابتدایی است که با تقسیم دانش‌آموزان به گروه‌های کوچک برای انجام فعالیت‌های مشترک اشاره دارد. این روش به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که با یکدیگر تعامل داشته باشند، نظرات خود را به اشتراک بگذارند و از تجربیات یکدیگر بهره‌مند شوند. در واقع تدریس گروهی به عنوان یک روش آموزشی تعاملی، می‌تواند به تقویت یادگیری اجتماعی و عاطفی دانش‌آموزان کمک کند.

تدریس مبتنی بر پروژه: تدریس مبتنی بر پروژه یک روش آموزشی است که در آن دانش‌آموزان به انجام پروژه‌های عملی و واقعی به یادگیری مفاهیم می‌پردازند. این روش

به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که دانش خود را در عمل به کار ببرند و از تجربیات واقعی بهره‌مند شوند. این نوع یادگیری به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مفاهیم را به طور عمیق‌تری درک کنند و به کارگیری آنها در زندگی واقعی را تجربه کنند. تدریس مبتنی بر پروژه می‌تواند به افزایش درک عمیق و کاربردی از موضوعات کمک کند. دانش‌آموزان در این روش با چالش‌های واقعی مواجه می‌شوند و برای حل آنها راه‌حلی پیدا کنند.

تدریس تعاملی: تدریس تعاملی به استفاده از تکنولوژی و ابزارهای دیجیتال برای ایجاد تعامل بیشتر در کلاس اشاره دارد. این روش می‌تواند شامل استفاده از نرم‌افزارهای آموزشی، ویدیوهای آموزشی و ابزارهای آنلاین باشد. تدریس تعاملی به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که به صورت فعال در فرایند یادگیری شرکت کنند و از منابع مختلف بهره‌مند شوند. این نوع یادگیری می‌تواند به ایجاد یک فضای یادگیری جذاب و پویا منجر شود که در آن دانش‌آموزان به راحتی می‌توانند سوال بپرسند و با یکدیگر تعامل کنند. تاثیر تدریس تعاملی بر یادگیری دانش‌آموزان بسیار مثبت است. این روش می‌تواند جلب توجه و افزایش انگیزه دانش‌آموزان را به همراه داشته باشد.

● تاثیر روش‌های تدریس بر انگیزه دانش‌آموزان

ایجاد علاقه به یادگیری: روش‌های جذاب و متنوع می‌توانند علاقه و اشتیاق دانش‌آموزان به یادگیری را به طرز چشمگیری افزایش دهند. به عنوان مثال، استفاده از تدریس مبتنی بر بازی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا یادگیری را به عنوان یک تجربه سرگرم کننده و لذت بخش ببینند. اینو یادگیری می‌تواند به افزایش

انگیزه و اشتیاق دانش‌آموزان به یادگیری کمک کند و آنها را تشویق کند که به صورت فعال در فرایند یادگیری شرکت کنند. در واقع، بازی‌ها و فعالیت‌های سرگرم کننده می‌توانند به عنوان یک انگیزه قوی برای یادگیری عمل کنند و به دانش‌آموزان این احساس را بدهند که یادگیری می‌تواند یک تجربه مثبت و شاداب باشد. علاوه بر این، روش‌های تدریس موثر می‌توانند به دانش‌آموزان این امکان را بدهند که در یادگیری خود نقش داشته باشند و احساس مالکیت بیشتری بر یادگیری خود داشته باشند. این موضوع می‌تواند به افزایش علاقه و اشتیاق آنها به یادگیری منجر شود و آنها را تشویق کند که به دنبال یادگیری بیشتر باشند. به عنوان مثال، وقتی دانش‌آموزان در انتخاب موضوعات یادگیری یا روش‌های آموزشی مشارکت دارند، احساس می‌کنند که در فرایند یادگیری خود کنترل بیشتری دارد و این امر می‌تواند به افزایش انگیزه آنها منجر شود.

افزایش اعتماد به نفس: تدریس موثر می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس دانش‌آموزان کمک کند و آنها را تشویق به مشارکت فعال کند. وقتی دانش‌آموزان در یک محیط حمایتی و دوستانه یاد می‌گیرند، احساس امنیت بیشتری دارند و این موضوع می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس آنها منجر شود. به عنوان مثال معلمان می‌توانند به دانش‌آموزان خود فرصت می‌دهند تا نظرات و ایده‌های خود را بیان کنند و از آنها حمایت می‌کنند، می‌توانند به تقویت اعتماد به نفس دانش‌آموزان کمک کنند. علاوه بر این، وقتی دانش‌آموزان در فرایند یادگیری موفق می‌شوند و به دستاوردهای خود افتخار می‌کنند، این موضوع می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس آنها کمک کند. به عنوان مثال، در تدریس گروهی، وقت دانش‌آموزان با یکدیگر همکاری می‌کنند و به نتایج خوبی دست می‌یابند، این تجربه می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس آنها کمک کند. همچنین، موفقیت‌های کوچک و بزرگ در یادگیری می‌تواند به دانش‌آموزان این احساس را بدهد که توانایی‌های لازم برای یادگیری و موفقیت را دارند و این امر می‌تواند به تقویت انگیزه آنها منجر شود.

کاهش اضطراب: استفاده از روش‌های تدریس غیر رسمی و دوستانه می‌تواند اضطراب دانش‌آموزان را کاهش دهد و محیطی امن برای یادگیری فراهم کند. بسیاری از دانش‌آموزان در محیط‌های آموزشی رسمی و سنتی

احساس اضطراب می‌کنند و این موضوع می‌تواند به کاهش انگیزه و اشتیاق آنها به یادگیری منجر شود. به همین دلیل، ایجاد یک محیط یادگیری مثبت و حمایتی می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا احساس راحتی بیشتری داشته باشند و بتوانم به راحتی در فرایند یادگیری شرکت کنند. با این حال، وقتی معلمان از روش‌های تدریس موثر و جذاب استفاده می‌کنند، این موضوع می‌تواند به کاهش اضطراب دانش‌آموزان کمک کند. به عنوان مثال، استفاده از تدریس مبتنی بر بازی یا تدریس تعاملی می‌تواند به ایجاد یک محیط یادگیری مثبت و شاداب کمک کند و دانش‌آموزان را تشویق کند که به صورت فعال در فرایند یادگیری شرکت کنند. این یادگیری می‌تواند به دانش‌آموزان این احساس را بدهد که یادگیری یک پرنده طبیعی و لذت بخش است و آنها می‌توانند بدون ترس از اشتباه کردن، به یادگیری ادامه دهند.

● چالش‌های روش‌های تدریس موثر

تنوع نیازهای یادگیری: هر دانش‌آموز نیازهای یادگیری خاص خود را دارد و معلمان باید بتوانند به این نیازها پاسخ دهند. در کلاس‌های ابتدایی دانش‌آموزان با سطوح مختلف توانایی‌های یادگیری و مهارت‌ها مواجه هستند. این تنوع می‌تواند چالش‌هایی را برای معلمان ایجاد کند زیرا آنها باید روش‌های تدریس خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که به نیازهای همه دانش‌آموزان پاسخ دهد. به عنوان مثال برخی از دانش‌آموزان ممکن است در یادگیری مفاهیم ریاضی قوی‌تر باشند، در حالی که دیگران ممکن است در یادگیری زبان یا علوم با چالش‌هایی مواجه شوند. این تفاوت‌ها نیازمند رویکردهای متفاوتی در تدریس هستند که می‌تواند به ایجاد یک محیط یادگیری متنوع و غنی کمک کند. برای مقابله با این چالش، معلمان می‌توانند از روش‌های تدریس متنوع و انعطاف پذیر استفاده کنند. به عنوان مثال، آنها می‌توانند از تدریس گروهی برای ایجاد فرصت‌های یادگیری مشترک استفاده کنند و همچنین از فعالیت‌های فردی برای پاسخ به نیازهای خاص هر دانش‌آموز بهره‌برداری کنند. این رویکرد می‌تواند به ایجاد یک محیط یادگیری حمایتی و موثر کمک کند. معلمان همچنین می‌توانند از تکنیک‌های یادگیری شخصی‌سازی شده استفاده کنند که به هر دانش‌آموز این امکان را

زمان محدودی برای تدریس هر درس وجود دارد و این موضوع می‌تواند به محدودیت در استفاده از روش‌های تدریس موثر منجر شود. به عنوان مثال ممکن است معلمان بخواهند از فعالیت‌های گروهی یا پروژه‌های عملی استفاده کنند اما زمان کافی برای انجام این فعالیت‌ها در برنامه درسی وجود نداشته باشد. این محدودیت‌های زمانی می‌تواند به ایجاد فشار بر معلمان منجر شود و آنها را از استفاده از روش‌های نوآورانه و جذاب باز دارد. برای مقابله با این چالش، معلمان می‌توانند برنامه‌ریزی دقیقی برای زمانبندی فعالیت‌های آموزشی خود انجام دهند. آنها می‌توانند از تکنیک‌های مدیریت زمان استفاده کنند تا بتوانند به بهترین شکل ممکن از زمان خود بهره‌برداری کنند و به دانش‌آموزان این امکان را بدهد که از روش‌های تدریس متنوع بهره‌مند شوند. به عنوان مثال، معلمان می‌توانند فعالیت‌های آموزشی را به بخش‌های کوچکتر تقسیم کنند تا بتوانند در زمان محدود، محتوای بیشتری را پوشش دهند. همچنین، استفاده از تکنیک‌های یادگیری سریع یا فعالیت‌های آموزشی که نیاز به زمان کمتری دارند، می‌تواند به معلمان کمک کند تا در زمان محدود، نتایج بهتری را به دست آورند. علاوه بر این، معلمان

می‌دهد که با سرعت و سبک یادگیری خود پیش برود. این نوع تدریس می‌تواند شامل استفاده از منابع آموزشی مختلف، مانند ویدیوها، کتاب‌های الکترونیکی و نرم‌افزارهای آموزشی باشد که به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد تا به شیوه‌ای که برای آنها مناسب‌تر است، یاد بگیرند. علاوه بر این، معلمان می‌توانند با استفاده از ارزیابی‌های مداوم و بازخوردهای منظم، نیازهای یادگیری دانش‌آموزان را شناسایی کنند و روش‌های تدریس خود را بر اساس این نیازها تنظیم کنند. این فرایند می‌تواند به بهبود کیفیت یادگیری و تجربه آموزشی دانش‌آموزان کمک کند. به عنوان مثال، با برگزاری آزمون‌های کوتاه و ارزیابی‌های غیر رسمی، معلمان می‌توانند نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان را شناسایی کنند و بر اساس آن، برنامه‌های درسی خود را تنظیم کنند. همچنین، استفاده از نظرسنجی‌ها و پرسشنامه‌ها می‌تواند به معلمان کمک کند تا نظرات و احساسات دانش‌آموزان را درباره روش‌های تدریس خود جمع‌آوری کنند و از این اطلاعات برای بهبود فرایند یادگیری استفاده کنند.

● **محدودیت‌های زمانی:** معلمان ممکن است با محدودیت‌های زمانی مواجه شوند که مانع از اجرای روش‌های تدریس متنوع شود. در بسیاری از مدارس

می‌توانند با استفاده از فعالیت‌های کوتاه و متمرکز، زمان را بهینه کنند و از این طریق به دانش‌آموزان این امکان را بدهند که در فرایند یادگیری فعالانه شرکت کنند. این رویکرد می‌تواند به افزایش کیفیت یادگیری و تجربه آموزشی دانش‌آموزان کمک کند. به عنوان مثال، برگزاری جلسات آموزشی با زمان‌های کوتاه و متمرکز می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا توجه خود را حفظ کنند و در عین حال از محتوای آموزشی بهره‌مند شوند. همچنین، استفاده از تکنولوژی‌های آموزشی، مانند نرم‌افزارهای یادگیری آنلاین، می‌تواند به معلمان کمک کند تا زمان را بهینه کنند و به دانش‌آموزان این امکان را بدهند که در هر زمان و مکانی به یادگیری ادامه دهند.

نیاز به آموزش معلمان: معلمان باید به طور مداوم آموزش ببینند تا با روش‌های جدید تدریس آشنا شوند. این نیاز به آموزش مداوم می‌تواند چالشی برای معلمان باشد، زیرا آنها باید زمان و منابع لازم برای به روز رسانی مهارت‌های خود را پیدا کنند. این موضوع به ویژه در دنیای امروز که تکنولوژی و روش‌های آموزشی به سرعت در حال تغییر هستند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. معلمان باید بتوانند با این تغییرات همگام شوند و از جدیدترین روش‌ها و ابزارهای آموزشی بهره‌برداری کنند. به همین دلیل، ایجاد فرصت‌های آموزشی و کارگاه‌های آموزشی برای معلمان از اهمیت بالایی برخوردار است. برای مقابله با این چالش، مدارس و نهادهای آموزشی می‌توانند برنامه‌های آموزشی و کارگاه‌های آموزشی برای معلمان برگزار کنند. این برنامه‌ها می‌توانند به معلمان کمک کنند تا با روش‌های جدید تدریس آشنا شوند و مهارت‌های خود را به روز رسانی کنند. همچنین، ایجاد یک فرهنگ یادگیری مداوم در میان معلمان می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در کلاس‌های ابتدایی کمک کند. به عنوان مثال، برگزاری جلسات تبادل نظر و کارگاه‌های آموزشی می‌تواند به معلمان این امکان را بدهد که تجربیات و دانش خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و از یکدیگر یاد بگیرند. علاوه بر این، معلمان می‌توانند از تجربیات و دانش یکدیگر بهره‌برداری کنند و با همکاری و تبادل نظر، به بهبود روش‌های تدریس خود بپردازند. این رویکرد می‌تواند به افزایش کیفیت یادگیری و تجربه آموزشی دانش‌آموزان کمک کند. به عنوان مثال، معلمان می‌توانند در گروه‌های کوچک تشکیل شده و به بررسی چالش‌های مشترک بپردازند راه حل‌های خلاقانه‌ای برای آنها پیدا کنند. این نوع همکاری می‌تواند به ایجاد یک شبکه حمایتی برای معلمان منجر شود که در آن، آنها می‌توانند از یکدیگر یاد بگیرند و به رشد حرفه‌ای خود ادامه دهند. در نهایت، چالش‌های موجود در روش‌های تدریس موثر نیازمند توجه و تلاش مستمر از سوی معلمان و نهادهای آموزشی است. با شناسایی این چالش‌ها و اتخاذ رویکردهای مناسب، می‌توان به بهبود کیفیت یادگیری و تجربه آموزشی دانش‌آموزان کمک کرد و آنها را برای موفقیت در آینده آماده ساخت.

همچنین، توجه به نیازهای معلمان و فراهم کردن منابع و حمایت‌های لازم می‌تواند به ایجاد یک محیط آموزشی مثبت و موثر منجر شود که در آن دانش‌آموزان بتوانند به بهترین شکل ممکن یاد بگیرند و رشد کنند.

● توصیه‌های کاربردی به آموزگاران ابتدایی

۱- به روزرسانی دانش و مهارت‌ها: آموزگاران ابتدایی باید به مرور زمان دانش و مهارت‌های آموزشی و فرهنگی خود را به روز کنند.

۲- ایجاد محتوای جذاب: تلاش کنید تا محتوای درسی را جذاب و متنوع برای دانش‌آموزان خود طراحی کنید. این امر می‌تواند انگیزه و تعامل دانش‌آموزان را افزایش دهد.

۳- تطابق با نیازهای دانش‌آموزان: هر دانش‌آموز دارای نیازها و استعداد‌های متفاوتی است. سعی کنید درس‌ها و فعالیت‌های آموزشی خود را به نیازهای هر دانش‌آموز تطبیق دهید تا همه دانش‌آموزان از آموزش بهره‌مند شوند.

۴- ایجاد محیطی حمایت‌کننده: محیط کلاس درس باید برای دانش‌آموزان ایمن و حمایت‌کننده باشد.

۵- استفاده از تکنولوژی: به عنوان آموزگاران، باید با استفاده موثر از تکنولوژی در فرایند آموزش آشنا باشید. این می‌تواند به تنوع و جذابیت درس‌ها افزوده و تعامل دانش‌آموزان را تسهیل کند.

۶- مدیریت زمان موثر: برای تدریس موثر در دوران مدرسه ابتدایی، مدیریت زمان به عنوان یک مهارت حیاتی مطرح می‌شود.

۷- تشویق به ابتکار و خلاقیت: دانش‌آموزان در دوران مدرسه ابتدایی دارای توانمندی‌ها و خلاقیت‌های ذاتی هستند. تشویق آنها به ابتکار و خلاقیت در حل مسائل و یادگیری می‌تواند رشد و توسعه آنها را ترویج کند.

در کل آموزگاران ابتدایی نقش بسیار مهمی در زندگی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند. با رعایت توصیه‌های فوق می‌توانند به بهبود فرایند آموزشی و تربیتی کودکان و نوجوانان کمک کنند و به عنوان مهم‌ترین مولفه‌های اصلی سازماندهی آینده جامعه مساعدی ایفا کنند.

● منابع

حسین‌زاده، امید؛ درگاهی، ابوالفضل؛ شادانام، حسین و جوادپور، آرمان. (۱۴۰۳). روش‌های تدریس موثر در کلاس‌های ابتدایی و تاثیر آنها بر یادگیری دانش‌آموزان و ایجاد انگیزه در آنها.

حیدری، احمد؛ رضایی، الناز و احمدی، مرضیه. (۱۴۰۲). مزایا و معایب روش‌های تدریس نوین و کلاسیک در دوره ابتدایی.

آموزش همدلی به کودکان در عصر خودشیفتگی

فاطمه مقصودی

کارشناسی آموزش ابتدایی

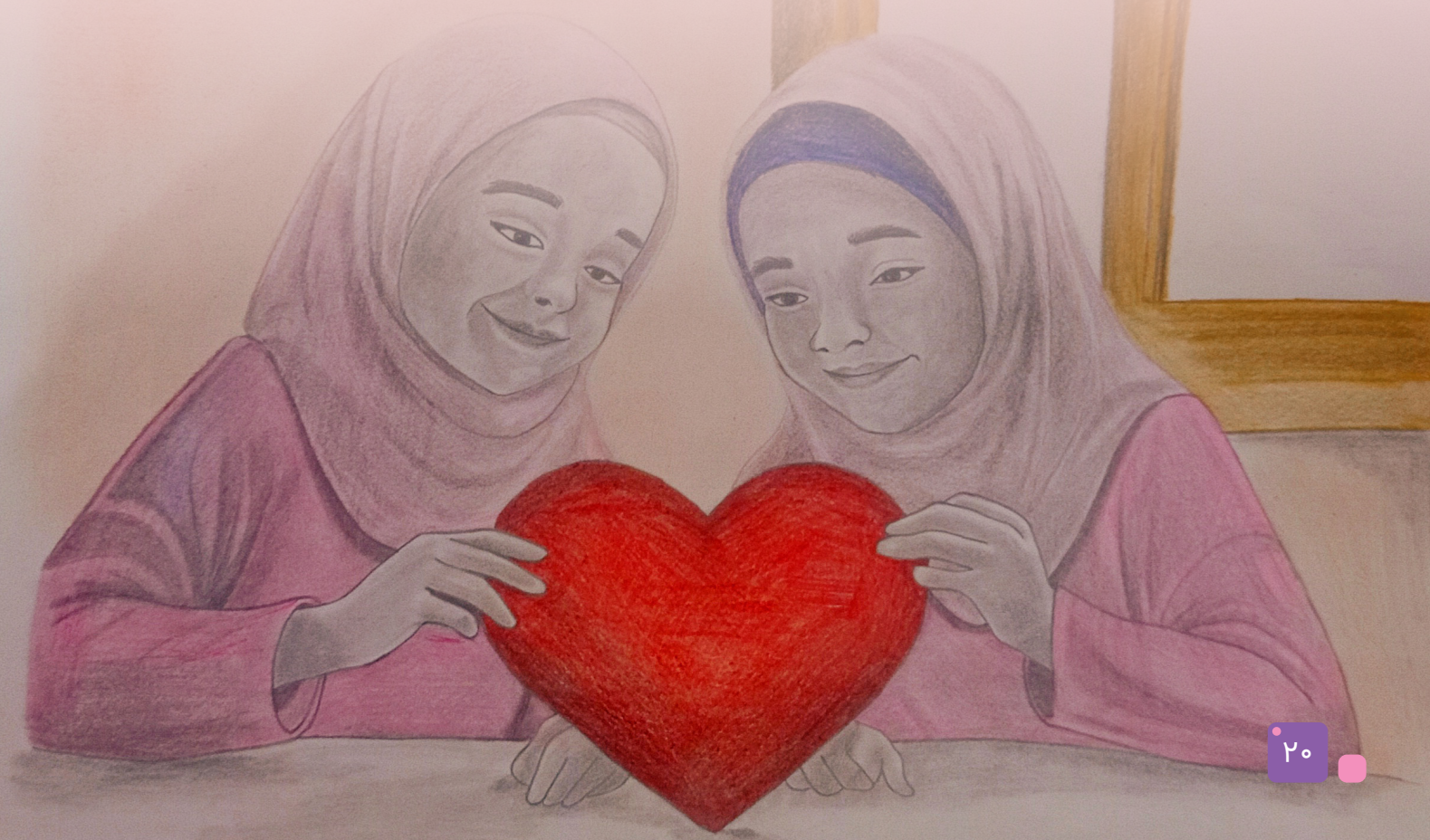
همدلی نوری بر تاریکی فاصله‌ها

در زمان‌های گذشته همدلی به عنوان یک اخلاق اجتماعی در دنیای پیرامون ما وجود داشت و به قول معروف انسانها بیشتر به هم گوش می‌دادند، زمان زیاده‌تری برای هم می‌گذاشتند و خلاصه اجازه نمی‌دادند هم نوع خودشان تنهایی در غم خود بماند اما در عصر حاضر شاید بتوان اینگونه عصر حاضر را توصیف کرد:

عصر خودشیفتگی به دوره‌ای اطلاق می‌شود که در آن افراد بیشتر به خود و نیازهای شخصی خود توجه می‌کنند و کمتر به دیگران اهمیت می‌دهند. این دوران با افزایش تمرکز بر فردیت، نمایش‌های اجتماعی و جلب توجه از طریق رسانه‌ها، به ویژه شبکه‌های اجتماعی، شناخته

می‌شود. در چنین عصری، مردم ممکن است بیشتر به تصویری که از خود به دیگران می‌دهند و تأثیری که بر دیگران می‌گذارند، اهمیت دهند تا به ارتباطات واقعی و روابط انسانی عمیق. این عصر می‌تواند باعث افزایش احساس تنهایی و نارضایتی از روابط واقعی شود، چرا که افراد به جای برقراری ارتباطات واقعی و عاطفی، بیشتر به ظاهر و تصاویری که از خود به نمایش می‌گذارند، توجه می‌کنند. از سوی دیگر، در چنین عصری ممکن است اعتماد به نفس کاذب و رقابت‌های مفرط نیز به چشم بخورد و اینگونه نور همدلی در خانه‌ها کم رنگ شده است.

عصر خودشیفتگی که در آن توجه زیادی به فردگرایی، موفقیت‌های شخصی و تصویر بیرونی فردی معطوف شده است، می‌تواند تأثیرات منفی بر کودکان داشته باشد. در این عصر، کودکان ممکن است تحت تأثیر انتظارات غیرواقعی و فشارهای اجتماعی قرار گیرند که در نتیجه آن آسیب‌های روانی و اجتماعی را تجربه کنند. در ادامه برخی از آسیب‌هایی که عصر خودشیفتگی به کودکان وارد می‌کند، توضیح داده شده است:

۱. کاهش مهارت‌های اجتماعی و همدلی: زمانی که کودکان بیشتر به خود و دستاوردهای شخصی خود توجه می‌کنند، ممکن است یاد بگیرند که به احساسات و نیازهای دیگران توجه نکنند. این موضوع می‌تواند باعث کاهش همدلی و مهارت‌های اجتماعی آن‌ها شود. در نتیجه، کودکان ممکن است در ارتباطات اجتماعی و روابط انسانی مشکل داشته باشند.
۲. افزایش تنهایی و انزوا: در فرهنگ خودشیفتگی، روابط اجتماعی ممکن است بیشتر به ابزارهایی برای رسیدن به اهداف فردی تبدیل شوند. در نتیجه، کودکان ممکن است به جای ارتباطات واقعی و صادقانه، به روابط سطحی یا به دنبال تأیید دیگران بپردازند. این می‌تواند باعث احساس تنهایی و انزوا شود، زیرا آن‌ها روابط واقعی و معنادار ندارند.

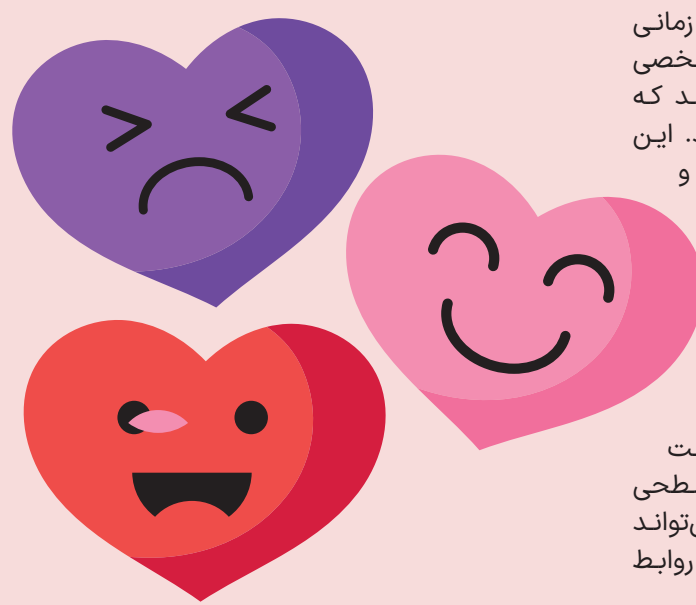
۳. تضعیف ارزش‌های اخلاقی و انسانی: در جهانی که به رقابت، نمایش دستاوردهای فردی و جلب توجه توجه زیادی می‌شود، ممکن است کودکان ارزش‌های انسانی مانند همکاری، سخاوت، کمک به دیگران و احترام به تفاوت‌ها را کمتر بیاموزند. این موضوع می‌تواند تأثیرات منفی طولانی‌مدت بر تعاملات اجتماعی آن‌ها داشته باشد.

حال که فهمیدیم در چه معضلی افتادیم بهترین کار آموزش همدلی در سنین کودکی است تا ریشه این حس اجتماعی تقویت شود. همدلی به معنای توانایی درک و احساس کردن وضعیت عاطفی دیگران است. این به این معنی است که فرد می‌تواند احساسات و مشکلات دیگران را به طور عمیق فهمیده و با آن‌ها هم‌احساس شود، بدون این‌که قضاوت کند یا بخواهد وضعیت آن‌ها را تغییر دهد. همدلی به معنای شنیدن با دقت و داشتن توانایی درک درونی وضعیت فرد مقابل است

همدلی یکی از مهم‌ترین مهارت‌های اجتماعی است که به کودکان کمک می‌کند تا احساسات دیگران را درک کنند، روابط سالم‌تری بسازند و در جامعه نقش موثرتری ایفا کنند. آموزش همدلی از سنین پایین، باعث پرورش نسلی دلسوز، مسئولیت‌پذیر و مهربان می‌شود.

چرا آموزش همدلی به کودکان در این عصر اهمیت دارد؟

- تقویت روابط اجتماعی: کودکانی که مهارت همدلی دارند، در دوستی‌ها و تعاملات خود موفق‌تر هستند.
- کاهش رفتارهای پرخطر: درک احساسات دیگران باعث کاهش خشونت و رفتارهای ناهنجار می‌شود.
- افزایش حس مسئولیت‌پذیری: کودکان همدل بیشتر تمایل دارند به دیگران کمک کنند.

- بهبود سلامت روانی: همدلی باعث ایجاد حس امنیت و ارتباط عاطفی قوی‌تر با دیگران می‌شود.

راه‌های آموزش همدلی به کودکان

آموزش همدلی به کودکان در عصر خودشیفتگی یکی از چالش‌های مهم والدین و مربیان است. در دنیای امروز که توجه زیادی به خود و موفقیت‌های فردی معطوف شده است، اهمیت همدلی و توجه به احساسات دیگران کمتر به چشم می‌آید. برای تربیت کودکانی با قابلیت همدلی، می‌توان از روش‌های مختلفی استفاده کرد که در ادامه برخی از آن‌ها را توضیح می‌دهیم:

الگو بودن: والدین و مربیان باید خود به عنوان الگوی همدلی عمل کنند. وقتی کودکان شاهد رفتارهای همدلانه و توجه به احساسات دیگران از سوی بزرگ‌ترها باشند، بیشتر تمایل به تقلید از آن‌ها خواهند داشت.

۱. **گفت و گو درباره احساسات:** به کودکان کمک کنید تا احساسات خود را شناسایی و بیان کنند. با استفاده از جملات ساده و مناسب سن آن‌ها، به آن‌ها بیاموزید که نام احساسات خود را بدانند و بتوانند در موقعیت‌های مختلف احساسات خود را درک کنند.

۲. **داستان‌گویی و کتاب‌های آموزشی:** کتاب‌ها و داستان‌هایی که به موضوعات همدلی، همکاری و درک احساسات دیگران پرداخته‌اند، می‌توانند به کودکان کمک کنند تا با این مفاهیم بیشتر آشنا شوند. در هنگام خواندن داستان‌ها می‌توان از کودکان خواست تا درک کنند که شخصیت‌ها چه احساساتی دارند و چگونه به یکدیگر کمک می‌کنند.

۳. **تشویق به گوش دادن فعال:** یاد دادن این که چگونه به دیگران گوش دهند و به احساسات آن‌ها توجه کنند، یکی از مهم‌ترین مهارت‌های همدلی است. وقتی کودک

یاد بگیرد که به دیگران گوش دهد و درک کند که دیگران چه احساسی دارند، خود به خود همدل‌تر می‌شود.

۴. تعاملات اجتماعی: به کودکان فرصت دهید تا در فعالیت‌های گروهی و تعاملات اجتماعی با دیگران شرکت کنند. این فعالیت‌ها به آن‌ها کمک می‌کند تا مهارت‌های همدلی را در عمل تجربه کنند.

۵. تقویت رفتارهای مثبت: وقتی کودکی رفتارهای همدلانه‌ای از خود نشان می‌دهد، آن را تشویق کنید. این امر به کودک کمک می‌کند تا متوجه شود که همدلی و توجه به احساسات دیگران ارزشمند است و باید ادامه یابد.

۶. استفاده از فنون آرام‌سازی: کودکانی که مهارت‌های آرام‌سازی را می‌آموزند، بهتر می‌توانند احساسات خود و دیگران را درک کنند. تکنیک‌هایی مانند تنفس عمیق، یوگا یا مدیتیشن می‌توانند به کودکان در مدیریت احساسات کمک کنند.

۷. تشویق به کمک کردن: از کودکان بخواهید که در موقعیت‌های مختلف به دیگران کمک کنند. این می‌تواند شامل کارهایی مانند کمک به یک دوست ناراحت یا کمک به پدر و مادر در کارهای خانه باشد. این تجربه‌ها به آنها کمک می‌کند تا احساسات دیگران را درک کرده و برای حل مشکلات دیگران راه‌حلی پیدا کنند.

۸. آموزش مهارت‌های حل تعارض: به کودک خود مهارت‌های حل تعارض را آموزش دهید تا وقتی که با مشکلات و اختلافات روبه‌رو می‌شوند، بتوانند با درک احساسات دیگران به شیوه‌ای سازنده و مسالمت‌آمیز عمل کنند.

در نهایت، مهم‌ترین نکته این است که همدلی را به یک رفتار طبیعی تبدیل کنید. با تمرین مداوم و فراهم آوردن شرایط مناسب برای یادگیری، کودکان می‌توانند به افرادی با احساسات و توجه به دیگران تبدیل شوند.

همچنین معلمان نقش حیاتی در آموزش همدلی به کودکان دارند و می‌توانند با ایجاد محیطی حمایت‌گر و دوستانه، این مهارت مهم را در دانش‌آموزان پرورش دهند.

📖 کتاب‌های با عنوان آموزش همدلی به کودکان:

- من و برادرم : نوشته‌ی فرهاد حسن‌زاده (مجموعه‌ای از داستان‌های کودکانه که همدلی و روابط خانوادگی را تقویت می‌کند).
- دوستی هدیه است: نوشته‌ی کلر ژوبرت (داستانی زیبا درباره‌ی ارزش دوستی و مهربانی).
- اگر آدم‌ها می‌فهمیدند: نوشته‌ی فریبا کلهر (داستانی درباره‌ی درک احساسات دیگران و همدلی).
- دوست من یک آدم برفی است : نوشته‌ی محمدهادی محمدی (داستانی احساسی درباره‌ی درک و همراهی با دیگران).

- قصه‌هایی برای همدلی: نوشته‌ی شکوه قاسم‌نیا (مجموعه‌ای از داستان‌های کودکانه که مفاهیم همدلی، مهربانی و دوستی را آموزش می‌دهد).

📌 نتیجه‌گیری:

همدلی به کودکان کمک می‌کند تا قادر به درک و پذیرش احساسات دیگران باشند، روابط مثبت‌تری برقرار کنند و مهارت‌های حل تعارض را به شکلی سازنده یاد بگیرند. همچنین، می‌توان اشاره کرد که آموزش همدلی در سنین پایین تأثیرات مثبتی در زندگی بزرگسالی فرد خواهد داشت. کودکان یاد می‌گیرند که به جای واکنش‌های فوری و احساسی، به احساسات دیگران توجه کرده و از دیدگاه آن‌ها به مسائل نگاه کنند. در نهایت، با استفاده از کتاب‌ها، داستان‌ها، بازی‌ها و فعالیت‌های گروهی، می‌توان به کودکان یاد داد که همدلی نه تنها در تعاملات اجتماعی، بلکه در ایجاد محیطی سالم‌تر و پرمحبت‌تر در خانه و مدرسه موثر است. به این ترتیب، پرورش این ویژگی می‌تواند به عنوان یک پایه‌ی مستحکم برای رشد شخصیت و روابط سالم در آینده باشد.

در آخر آموزش همدلی به کودکان نه‌تنها موجب بهبود روابط اجتماعی و رشد عاطفی آن‌ها می‌شود، بلکه به ایجاد جامعه‌ای مهربان‌تر و آرام‌تر نیز کمک می‌کند. والدین و مربیان می‌توانند با روش‌های ساده اما موثر، این مهارت را در کودکان پرورش دهند و آینده‌ای پر از درک و محبت را برای آن‌ها رقم بزنند.

همدلی باران لطفی بی‌کران / مرهمی بر زخم‌های این جهان دست هم را گر بگیری ، زنده ای / از محبت گر بگویی، بنده ای

📌 منابع

افتخاریان، زینب، ۱۴۰۱، بررسی آموزش از روش بازی و اثر آن بر همدلی در کودکان، اولین کنگره و نمایشگاه بین المللی صنعت و بازار سازهای نوین، جزیره کیش

زال پور و همکاران، همدلی ونحوه تنظیم هیجان شناختی در انواع خودشیفتگی، نشریه پایش، سال چهاردهم شماره دوم، فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۴

سایت فیدیبو

سایت کتابراه

موسویان و همکاران ، رابطه خودتفسیری و آشفستگی شخصی با همدلی، دو فصلنامه علمی « روان شناسی بالینی و شخصیت »، دوره ۲۱، شماره ۲ ، پاییز و زمستان ۱۴۰۲

وزیری، شهرام و لطفی، افسانه، تأثیر آموزش همدلی بر کاهش پرخاشگری نوجوانان، روان شناسی تحولی، روان شناسان ایرانی /سال هشتم، شماره ۳۰، زمستان ۱۳۹۰

از نامه‌ها؛ نامه‌مستم:

به نام پروردگار یکتا

۱۲ اردیبهشت

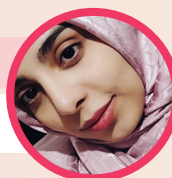
کودکان عزیزم؛

در این روزهای سپید و بهاری، وقتی هوا پر از عطر شکوفه‌ها و سرود پرندگان است، دلم می‌خواهد با شما از رازهای این روزها، از داستان‌های نگفته‌ام بگویم. اگر چه هر کدام از ما در زندگی مان داستانی منحصر به فرد داریم، اما ما در این کلاس، بخشی از یک داستان بزرگ‌تر را رقم می‌زنیم. درد و دل من این است که هر روز در کنار شما، دنیای بسیار غنی و متنوعی را تجربه می‌کنم. شما همچون رنگ‌های مختلف در یک تابلو نقاشی هستید؛ هر کدام از شما قلمی متفاوت و ایده‌ای نو در دست دارید. به یاد روزهای سختی‌م یافتم که شما را در جستجوی یادگیری دیدم. آن روزها که برخی از شما با دلی شکسته و خستگی به کلاس می‌آمدید، من می‌خواستم قدرت و امید را به شما منتقل کنم، بلکه این نگرانی‌ها و ترس را در هم بشکنیم. یادم می‌آید، یکی از روز ها، وقتی آسمان تیره و بارانی بود، یکی از شما با نگاهی پر از عدم اطمینان گفت: «معلم، گاهی فکر می‌کنم که هیچ کس نمی‌بیند چه می‌گذرانم و این دنیا تنها برای دیگران ساخته شده» این جمله در من طنین انداز شد و مرا به فکر واداشت. آیا من به عنوان معلم، به آنچه که واقعا در دل شما می‌گذشت، توجه کرده‌ام؟ آیا من موفق شده‌ام به شما نشان دهم که دنیای ما پر از رنگ و امید است و هر کدام از شما نوری برای تابیدن در این تاریکی می‌باشید؟ در آن لحظه، تفکر عمیق شما را

در آغوش گرفتم. شاید نمی‌دانستید که قدرت روحی‌تان چقدر می‌تواند بر دیگران تأثیر بگذارد. به یاد دارم، نوری که از چشم‌های‌تان تابید، به من فهماند که ما، مشترک در یک سفر بزرگ تلاش می‌کنیم. گاهی اوقات، درختان سرسبز مدرسه‌ای که این روزها به آن‌ها نگریسته‌ام، بازتاب آن اندیشه‌ها و احساسات هستند. آن‌ها هم روزهای سختی را پشت سر گذاشته‌اند، اما همیشه به یاد داشته باشید که آن‌ها به بار نشسته و میوه‌هایی شیرین تقدیم می‌کنند. شما به جای اینکه تنها به عنوان دانش‌آموزانی یکنواخت بنگرید، مانند یک گروه پر ستاره هستید که فضای کلاس را روشن می‌کنند. یکی از شما با اصرار به بیان ایده‌های نو به من گفت «اگر فقط کمی گوش کنیم می‌فهمیم چه زیبایی‌های شگفت‌انگیزی در درون‌مان پنهان است» این جمله به من نشان داد که هر یک از شما بارزترین ویژگی‌ها را دارید؛ شما فراتر از سرفصل‌های درسی هستید و هر یک از شما روایت‌گر داستانی متفاوت در دل دارید. حالا که به روز معلم نزدیک می‌شویم، این احساس در من پررنگ‌تر از همیشه است. من امروز به شما نگاه می‌کنم و هر کدام از شما را به شجاعتی می‌ستایم که در مواجهه با چالش‌ها از خود بروز می‌دهید. درختان که در برابر طوفان می‌ایستند، ما را به یاد قدرت بقا می‌اندازند. این روز معلم، نه فقط برای من بلکه برای شما نیز هست. هر کدام از شما که نوری در سینه دارید که آسمان زندگیتان را پر ستاره خواهد کرد. و در نهایت، از شما می‌خواهم که در این روز معلم، تا می‌توانید دست به آسمان بزنید و به ستاره‌های خود بیاندیشید. چون زندگی‌تان، هر چه که باشد، می‌تواند الهام‌بخش و پر از زیبایی باشد. به شجاعت دل‌هایتان اعتماد کنید و باور داشته باشید که می‌توانید آسمان را به زمین بیاورید.

با تمام عشق و امید، معلم همیشه‌ی شما.

مریم سارابه
کارشناسی امور تربیتی

رنگ‌ها در نقاشی کودکان چه مفهومی دارند؟

مرضیه رستمی
کارشناسی امور تربیتی

❖ معنای رنگ‌ها در نقاشی کودکان

انتخاب رنگ در نقاشی کودکان می‌تواند تحت تأثیر عوامل متعددی همچون خلق‌وخو، محیط، تجربیات شخصی و حتی وضعیت روانی باشد. معمولاً کودکان خردسال و کوچک در نقاشی‌هایشان، کمتر از مداد مشکی استفاده می‌کنند و برای ترسیم شکل از مدادرنگی کمک می‌گیرند که این امر، فرآیندی طبیعی است و نشان می‌دهد جنبه عاطفی بر جنبه عقلانی تسلط دارد. با گذشت زمان کودکان کم‌کم برای ترسیم شکل از مداد مشکی استفاده می‌کنند تا جایی که دیگر شکل بر رنگ غلبه می‌کند. زمانی که این اتفاق می‌افتد، یعنی جنبه عقلانی بر جنبه عاطفی غلبه پیدا کرده است. تا قبل از ۷ سالگی اگر شکل بر رنگ غلبه نداشته باشد، اهمیت چندانی ندارد؛ اما اگر بعد از آن برای ترسیم اشکال فقط از مدادرنگی استفاده کند، نشان دهنده یک تاخیر آشکار روانی است. به طور کلی در نقاشی‌هایی که رنگ آمیزی بسیار روشن وجود دارد، احساس ایمنی دیده می‌شود و در رنگ آمیزی‌های تیره و آشفته که در آن رنگ‌ها با یکدیگر تداخل دارند، مثلاً قسمتی را که زرد کرده است، مجدداً روی آن را قرمز می‌کند، نوعی پیریشانی دیده می‌شود که می‌تواند نشانه پنهان کاری یا داشتن دو احساس متفاوت و هم‌زمان نسبت به یک موضوع باشد در ادامه، معنای برخی از رنگ‌های رایج در نقاشی کودکان بررسی می‌شود:

رنگ قرمز: رنگی پرا انرژی و هیجان‌انگیز است که معمولاً با احساسات قوی مانند خشم، عشق یا شور و نشاط همراه است. کودکانی که زیاد از رنگ قرمز استفاده می‌کنند، ممکن است سرشار از انرژی، پرتحرک یا گاهی تهاجمی باشند. همچنین، این رنگ می‌تواند نشانه‌ای از نیاز به جلب توجه باشد.

رنگ آبی: معمولاً نماد آرامش، امنیت و تفکر است. کودکانی که از رنگ آبی زیاد استفاده می‌کنند، اغلب شخصیت آرام‌تری دارند و به درون‌گرایی تمایل نشان می‌دهند. همچنین، رنگ آبی در برخی مواقع می‌تواند نشان‌دهنده‌ی احساس غم یا انزوا باشد.

رنگ زرد: رنگ شادی، خلاقیت و روشنایی است. استفاده زیاد از رنگ زرد در نقاشی کودکان معمولاً نشان‌دهنده‌ی روحیه‌ای شاد، خوش‌بین و پرا انرژی است. این رنگ می‌تواند نشان‌دهنده‌ی تمایل کودک به یادگیری و کشف چیزهای جدید نیز باشد.

رنگ سبز: نماد طبیعت، تعادل و رشد است. کودکانی که از رنگ سبز استفاده می‌کنند، معمولاً احساس امنیت دارند و به استقلال تمایل نشان می‌دهند. گاهی اوقات، سبز می‌تواند نشانه‌ای از آرامش یا نیاز به هماهنگی در زندگی کودک باشد.

رنگ سیاه: استفاده مکرر از رنگ سیاه در نقاشی کودکان ممکن است نشانه‌ای از احساسات سرکوب‌شده، غم یا ترس باشد. با این حال، در برخی موارد، می‌تواند نشان‌دهنده‌ی قدرت، اراده‌ی قوی یا علاقه‌ی کودک به کشف ناشناخته‌ها باشد.

رنگ صورتی: معمولاً با احساسات لطیف، مهربانی و محبت همراه است. کودکان علاقه‌مند به این رنگ اغلب دارای روحیه‌ای لطیف، خیال‌پرداز و مهربان هستند.

رنگ نارنجی: ترکیبی از انرژی قرمز و شادی زرد است و معمولاً به معنای اشتیاق، خلاقیت و اجتماعی بودن کودک است. این رنگ نشانه‌ای از اعتمادبه‌نفس و تمایل به برقراری ارتباط با دیگران است.

رنگ‌ها در نقاشی کودکان: دریچه‌ای به دنیای درونی آنها

آیا می‌دانستید تفسیر نقاشی کودکان از جمله موضوعات مهم در زمینه روانشناسی کودک است؟

نقاشی کودکان یکی از ابزارهای مهم برای بیان احساسات، افکار و دنیای درونی آن‌هاست. رنگ‌هایی که کودکان در نقاشی‌هایشان به کار می‌برند، تنها عناصر تزئینی نیستند؛ بلکه نشانه‌هایی از احساسات، تجربیات و حتی وضعیت روانی آن‌ها محسوب می‌شوند. بسیاری از روانشناسان معتقدند که انتخاب رنگ‌ها در نقاشی می‌تواند اطلاعاتی ارزشمند درباره‌ی شخصیت، نگرش‌ها و عواطف کودک ارائه دهد. نقاشی یکی از مهم‌ترین ابزارهای ارتباطی برای کودکان است، به‌ویژه در سال‌های ابتدایی زندگی که توانایی بیان کلامی آن‌ها هنوز به طور کامل رشد نکرده است. از طریق نقاشی، کودک احساسات خود را بیان کرده و به کشف و درک محیط پیرامون خود می‌پردازد. همچنین، نقاشی مهارت‌های شناختی، خلاقیت و توانایی حل مسئله را در کودک تقویت می‌کند.

علاوه بر ویژگی‌های فردی، عوامل محیطی نیز در انتخاب رنگ‌های کودکان تأثیرگذار هستند. برخی از این عوامل عبارتند از:

فرهنگ و محیط زندگی: در برخی فرهنگ‌ها، رنگ‌ها معانی خاصی دارند. برای مثال، در فرهنگ‌های شرقی، رنگ سفید نماد پاکی و در برخی موارد، نشانه‌ی عزاداری است، درحالی‌که در فرهنگ‌های غربی، بیشتر به عنوان نمادی از صلح در نظر گرفته می‌شود.

تجربیات شخصی: کودکان بر اساس تجربیات خود به برخی رنگ‌ها تمایل بیشتری نشان می‌دهند. مثلاً کودکی که خاطرات خوشی از طبیعت دارد، ممکن است بیشتر از رنگ سبز استفاده کند.

وضعیت روحی و روانی: استرس، اضطراب یا خوشحالی می‌تواند روی انتخاب رنگ‌ها تأثیر بگذارد. کودکانی که احساس ناامنی دارند، ممکن است بیشتر از رنگ‌های تیره استفاده کنند.

تحقیقات متعددی در زمینه‌ی تحلیل رنگ‌های نقاشی کودکان انجام شده است. که نشان می‌دهند:

رنگ‌ها ابزار غیرکلامی برای ابراز احساسات هستند. کودکانی که از رنگ‌های شاد مانند زرد و نارنجی استفاده می‌کنند، معمولاً احساسات مثبت‌تری دارند، در حالی که استفاده‌ی مکرر از رنگ‌های تیره ممکن است نشانه‌ای از ناراحتی یا اضطراب باشد. تغییر ناگهانی در انتخاب رنگ‌ها می‌تواند نشانه‌ی تغییرات عاطفی باشد. مثلاً کودکی که همیشه از رنگ‌های شاد استفاده می‌کرده اما ناگهان به سمت رنگ‌های تیره متمایل می‌شود، ممکن است دچار یک استرس یا مشکل عاطفی شده باشد. ترکیب رنگ‌ها نیز اهمیت دارد. استفاده از رنگ‌های متضاد می‌تواند نشان‌دهنده‌ی تعارض‌های درونی کودک باشد، در حالی که ترکیب رنگ‌های هماهنگ نشان‌دهنده‌ی آرامش و

تعادل درونی است. به طور کلی فقدان رنگ در تمام یا قسمتی از نقاشی نشانگر خلا عاطفی است و گاهی بر گرایش‌های ضداجتماعی دلالت دارد.

- کودک سازگار به طور متوسط در نقاشی‌هایش از ۵ رنگ مختلف استفاده می‌کند؛ در حالی که کودک گوشه‌گیر، بیشتر از یک یا دو رنگ را در نقاشی به کار نمی‌برد.

نقاشی‌های کودکان نه تنها یک فعالیت هنری بلکه پنجره‌ای به دنیای درونی‌شان است. تحلیل این رنگ‌ها می‌تواند به والدین، معلمان و متخصصان کمک کند تا بهتر احساسات، نگرش‌ها و نیازهای کودکان را درک کنند و در صورت لزوم، حمایت‌های لازم را ارائه دهند. با توجه به اهمیت این موضوع، مطالعات بیشتری در این زمینه می‌تواند به بهبود روش‌های تربیتی و آموزشی منجر شود.

❖ جهت مطالعه شما عزیزان کتاب‌هایی مفید معرفی می‌شود:

روانشناسی رنگ و یادگیری کودکان از زینب شکوهی اصل
تفسیر نقاشی کودکان، راهنمای عملی دنیای احساسی کودکان از میشل ویمر ترجمه زهرا عبدالله زاده
روانشناسی نقاشی کودکان از شیرین پدرزه

❖ منابع:

۱. بررسی عملکرد رنگ در روانشناسی نقاشی کودکان : علی زیبایی و محمد رضا رشیدی دانشجوی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان و ایرج علی اکبری دکترای تعلیم و تربیت و استاد دانشگاه فرهنگیان اصفهان
۲. بررسی نقاشی و رنگ‌ها در شخصیت کودک از دیدگاه روانشناسی: اسما کریمی و هانیه باقری معلم ابتدایی
۳. بررسی تأثیر رنگ در نقاشی کودکان در تصویرگری حرفه ای کتاب های تصویری کودکان در ایران در دو دهه اخیر : آیدا حیدری دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده هنر و معماری

ریحانه بردبار
کارشناسی ادبیات فارسی

اخلاق حرفه‌ای معلمان چه اصولی دارد؟

معلمی از جمله شغل‌هایی است که حساسیت فراوان و نقش پر رنگی در جامعه دارد و به همان میزانی که از اهمیت فراوانی برخوردار است دارای پاداش و اجر معنوی بی شماری نیز هست. همانطور که امام باقر(ع) فرمودند: جنبندگان زمین و ماهیان دریاها و تمام موجودات کوچک و بزرگ در زمین و آسمان خدا برای معلم که خوبی‌ها را آموزش می‌دهد طلب آموزش می‌کنند. طبیعتاً کسی که می‌خواهد در جامعه‌ی معلمی وارد جامعه شود باید دارای صفات، ویژگی‌ها و روحیاتی باشد که در زمینه‌سازی رشد و شکوفایی افراد و به ظهور رساندن استعدادهاى آنها کارآمد باشد و جامعه را تبدیل بستری برای حضور و تعامل افراد فرهیخته و باسواد کند. یک معلم باید به این نکته دقت داشته باشد که هر عملی که از او سر می‌زند، خواه و ناخواه الگویی برای دانش آموزانش است و دانش آموزان از معلم تاثیر به سزایی می‌پذیرند، پس یکی از دلایل اهمیت وجود فضایل اخلاقی در معلم‌ها همین تاثیر پذیری و الگو برداری دانش آموزان از معلم می‌باشد.

❖ اخلاق حرفه‌ای چیست؟

اخلاق حرفه‌ای یعنی افراد شاغل در موقعیت‌های حرفه‌ای از مهارت‌ها و دانش خود برای انجام کار بهره می‌گیرند. این افراد قادر به قضاوت، اعمال مهارت‌ها و دانش و تصمیم‌گیری بر اساس دانش خود در شرایطی که عموم جامعه به دلیل نداشتن این دانش و مهارت قادر به این کار نیست هستند. و میتوان گفت اخلاق حرفه‌ای به چگونگی اعمال و کردار فرد حین انجام کار می‌پردازد و مجموعه‌ای قوانین مربوط به یک حرفه و شغل این نوع از اخلاق را تشکیل می‌دهد.

❖ آداب و اصول معلمی از منظر شهید ثانی

آداب ظاهری

پوشش و ظاهری آراسته: این مورد باعث ایجاد توجه بیشتر دانش آموز به مطالب و حضور با کیفیت تر او در کلاس می‌گردد.

آداب معنوی: نیت خالص و انگیزه الهی که باعث می‌شود کلام معلم نافذ تر باشد و در جان دانش آموزان اثر کند.

تقوا در معلم، از مهم‌ترین ویژگی‌های یک معلم در نظر گرفتن خداوند است و وقتی یک معلم خدا را در نظر بگیرد با آمادگی کامل علمی سر کلاس حاضر می‌شود که این مورد هم به نفع معلم و هم به نفع دانش آموزان است.

آداب اخلاقی: محبت و احترام به شاگرد؛ اصل ایمان و اسلام بر پایه محبت است و تا وقتی بذر حبّ دیگران در دل‌مان جوانه نزنند نمی‌توانیم در جهت تعیین مسیر آنها در زندگی به آنها یاری برسانیم.

رفق و مدارا با شاگرد، تفقه و دلسوزی

شهادت معلم؛ قول لا اعلم نصف العلم، یعنی اگر دانش آموزی سوالی کرد و معلم در پاسخ آن عاجز شد باید صادقانه نسبت به عدم آگاهی خود در آن موضوع اقرار کند؛ همچنین در چنین موقعیتی میتواند از روشهایی پویا نیز استفاده کند مثلاً همان سوال را به فعالیتی امتیازی تبدیل کند و از دانش آموزان بخواهد راجع به آن تحقیق کنند و نتیجه را در کلاس بیان کنند.

آداب آموزشی: انتخاب دروس مناسب برای تدریس، روش تدریس اعتدال در تدریس، ایجاد شوق و دلبستگی به علم آموزی

آداب کلاس داری، یکی از مواردی است که بر یادگیری تاثیر فراوانی دارد؛ طبیعتاً فضایی شلوغ و پر سروصدا و بی نظم بستر مناسبی برای یادگیری نیست. مدیریت اخلاقی شاگردان؛ معلم باید برای وقت و زمان دانش آموزان ارزش قائل باشد و از این که پیش روی مسیر کلاس به بی راهی و صحبت هایی که نافع نیستند و بر مخاطب نمی‌افزایند جلوگیری کند. تعیین نماینده و جانشین برای زمانی که

معلم به هر دلیلی نمی‌تواند سر کلاس حضور پیدا کند، به منظور حفظ نظم و انضباط نیز از موارد شایان توجه است. آداب خاتمه کلاس؛ که معلم می‌تواند کلاس را با یک شعر دل‌نشین یا یک آیه از قرآن به پایان برساند.

❖ اصول اخلاقی معلمی از نظر کالج انتاریو در کانادا

مراقبت به معنی دلسوزی؛ از آنجایی که معلم و دانش آموز هر دو زمان قابل توجهی را در کنار هم در فضای آموزشی می‌گذرانند مراقبت و دلسوزی دوجانبه میان آنها روابطشان را مستحکم می‌سازد و موجب تقویت محبت و در نتیجه افزایش کیفیت یادگیری می‌شود.

علاقه مندی و بینش داشتن نسبت به تدارک و پرورش استعداد بالقوه‌ی دانش‌آموزان؛

عدالت به معنی رعایت بی طرفی و انصاف؛ توقع می‌رود که یک معلم با همه دانش آموزان یکسان برخورد کند و جایگاه متفاوت (خانوادگی یا اجتماعی) دانش آموزان باعث تغییر در رفتار معلم نشود.

شفاف بودن؛ صداقت در ارتباط با دانش آموزان، والدین همکاران و سایرین؛

احترام به معنی رعایت ادب و احترام به کرامت انسانی؛ معلم موظف است به شخصیت انسانی تمام دانش آموزان خود احترام بگذارد و با هرکدام از آنها به منزله یک فرد صاحب شخصیت برخورد کند تا هم در بعد تربیت عملی احترام را به دیگران بیاموزد و هم اینکه به اعتماد به نفس آنها آسیبی وارد نشود.

خوب بودن عاطفی و تکامل شناختی؛ تمامیت به معنی رعایت صداقت؛ قابل اعتماد بودن و انجام عمل اخلاقی؛

پذیرش؛ دانش آموزان را در همان سطحی که هستند بپذیریم، ممکن است سطح نمرات و عملکرد یک دانش آموز علی رغم تلاش‌های فراوان تغییر چندانی نداشته باشد، در این حال نباید رفتار معلم نسبت به دانش آموز تغییر پیدا کند. دو دیدگاهی که ارائه شد نمونه‌ای بود از دیدگاه جهان اسلام و جهان غرب نسبت به اصول اخلاق حرفه‌ای معلم؛ فارغ از این که هرکدام از دیدگاه‌ها مبانی متفاوتی دارند، می‌توانند در جهت ارتقای فضای آموزش و کیفیت یادگیری به معلم و سایر عوامل آموزش یاری برسانند؛ یک معلم هوشمند از هر فرصتی برای یادگیری نکات جدید در جهت ارتقاء امر تدریس و پویا ساختن فضای آموزش بهره‌گیری می‌کند.

❖ منابع:

مقاله اصول و اخلاق حرفه ای در آموزش اثر معصومه ایمانی پور
آداب معلمی حین تدریس از دیدگاه شهیدثانی اثر روح الله نورافشان و زهرا و فاطمه موسویون

سایت ویکی پدیا

معرفی کتاب ۷ جلدی «من Z نیستم»

نیلین کالولوز

کارشناسی آموزش ابتدایی

معرفی کتاب:

مجموعه کتاب ۷ جلدی با عنوان «من زد نیستم» (راهنمای مشاوران، معلمان و والدین در تعامل با نوجوانان) با قلم دکتر حامد بخشی و سرکار خانم دکتر صاحب الزمانی و با نظارت و ویراستاری علمی سرکار خانم دکتر رعنا صباغ و به همت انتشارات بنیاد پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی منتشر شده است.

من زد نیستم با روایتی انتقادی و خلاقانه با طرح و بحث موضوعات روزآمد و جدید در حوزه نوجوانان و جوانان نسل زد و الفا (دهه هشتادی و نودی) به دنبال احقاق حقوق روانی، اجتماعی، فرهنگی و تربیتی این نسل‌ها است و برای والدین، مشاوران و معلمان نیز راهکارهای خلاقانه‌ای ارائه می‌دهد. این مجموعه ارزشمند ۷ جلدی راهنمای کاربردی دقیقا و جامع به موضوعات زیر می‌پردازد:

معرفی جلد اول کتاب «(من زد نیستم):

جلد اول: اصول مشاوره و گفتگو با نوجوانان:

برای یک نوجوان که در سنین بلوغ است، باید مسائلی مانند استقلال فردی، هویت و موقعیت اجتماعی و... مورد توجه قرار گیرد، که اگر این مسئله به خوبی هدایت

نشود مسائل عدیده روانی و رفتاری در انتظار فرد خواهد بود. در اینجا مسئله مشاوره برای نوجوانان بسیار اهمیت پیدا میکند. هدف از مشاوره‌های نوجوانان را میتوان به مسائلی مانند شناخت هویت خود در جامعه، مسائلی و مباحث اخلاقی، ترس‌ها، روابط گروه همسالان و رفتارهای بهنجار و نابهنجار و دیگر مسائل مربوط به خانواده و اجتماع مربوط دانست که باعث می‌شود فرد بهتر خود را بشناسد و مسیر خود در زندگی را بیابد. این مشاوره باعث جلوگیری از بسیاری مسائل پایه‌ای و مشکلات اساسی در زندگی فرد می‌شود و باعث می‌گردد که از بسیاری از مشکلاتی که جوانان امروزی با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، پیشگیری شود و افراد بتوانند به خوبی در زندگی خود پیشرفت کنند و دیگر دچار مسائل و مواردی نشوند. از دیگر مواردی که نوجوانان در آن نیاز به مشاوره دارند میتوان به مسائلی همچون افسردگی، تغییرات خلقی، اختلال های روانی و رفتاری، مشکلات با خانواده، گرایش به رفتارهای پرخطر، افت تحصیلی و... اشاره کرد که هر کدام از این موارد در صورت عدم مدیریت صحیح میتواند بحران زا باشد.

معرفی جلد دوم کتاب «(من زد نیستم):

جلد دوم: تقویت باورهای دینی در نوجوانان (مقابله با دین گریزی و حیازدایی):

نوجوانان جزو مهم ترین اقشار جامعه هستند. تاثیرپذیری این طیف موجب شده که دین آنها در معرض آسیب های متعددی قرارگیرند. یکی از مهم‌ترین آسیب‌هایی که این طیف را تهدید می‌کند، تضعیف در

باورهای دینی است. باورها در ابعاد زندگی یک نوجوان دارای نقش بسیار زیادی می‌باشند و دشمنان سعی در تضعیف باورهای دینی نوجوانان را دارد. از عوامل موثر در تضعیف باور دینی در نوجوان، می‌توان به نقش پررنگ خانواده اشاره کرد. خانواده جایگاه رویش و بالندگی یک نوجوان است. حال، اگر این محیط مملو از آرامش، ایمان و خدامحوری نباشد و معیارها بیگانه باشد قطعاً فرزند هم با چیزهایی بزرگ می‌شود و ارزش پیدا می‌کند که با آن تربیت شده است. نقش خانواده در هویت‌یابی فرزند، رفتار صحیح پدر و مادر با نوجوان به او کمک می‌کند تا از این برهه پرتلاطم به سلامت بگذرد. خانواده مهم‌ترین و بنیادی ترین جایگاهی است که فرزند در آن رشد می‌کند. بنابراین اگر این نهاد مقدس جایگاهی باشد که در آن ارزش‌های دینی شناخته شده و محترم شمرده شود، قطعاً در رشد و تربیت نوجوان موثر است و بالعکس اگر خانواده افسارگسیخته باشند که هیچ بویی از دین نبرده و ارزشی به نام ارزش دینی در آن حاکم نباشد، چگونه میتوان انتظار پرورش نوجوان و جوانی پاک و مرشد یافته از لحاظ دینی داشت.

معرفی جلد سوم کتاب «(من زد نیستم):

جلد سوم: روانشناسی نوجوانان نسل زد و آلفا (دهه های هشتادی و نودی) و موسیقی کی پاپ کره‌ای:

این دو نسل علاقه شدیدی به ارتباطات مجازی و رسانه‌های دیجیتال دارند و دوست دارند همه کارهای خود را به صورت آنلاین انجام دهند. دوست دارند دست به اختراع بزنند و محصولات نو و جدیدی اختراع کنند تا کار بشر را راحت کنند. این افراد تمایل عجیبی به برهم زدن ساختارها دارند و دوست دارند ابزار و ساختار جدید و منحصر به فردی ارائه دهند که بهتر از ساختارها و مدل‌های پیشین باشد. نسل آلفا آداب و رسوم، ارزش‌ها و تجربیات را در فرهنگ‌ها به اشتراک می‌گذارد. آن‌ها همچنین اجتماعی‌تر و بصری‌تر از نسل‌های قبلی حتی نسل زد هستند و در دنیایی از تماس‌های تصویری مکرر، در آستانه متاورس و محبوبیت فزاینده واقعیت مصنوعی رشد می‌کنند. این دو نسل در همه عرصه‌های فناوری‌های نوین سیر جدی و مستمری دارند و دنیا برایشان بیشتر مجازی معنا دارد تا فضای حقیقی. گرایش به تنوعات فردی مثل موسیقی نیز برجسته است.

موسیقی نیروی قدرتمندی است که می‌تواند تاثیر بسزایی بر خلق و خو، افکار و رفتار ما داشته باشد. این مسئله به ویژه در مورد نوجوانانی که در حال گذراندن دوره رشد جسمی و عاطفی هستند نیز صادق است. موسیقی میتواند به نوجوانان کمک کند تا با استرس کنار بیایند، احساسات خود را بیان کنند و با همسالان خود ارتباط برقرار کنند. با این حال، استفاده مسئولانه از موسیقی مهم است، زیرا در صورت عدم استفاده عاقلانه، می‌تواند اثرات منفی نیز داشته باشد.

معرفی جلد چهارم کتاب «(من زد نیستم):

جلد چهارم: پیشگیری و مقابله با رفتارهای پرخطر نوجوانان (جسمی، عاطفی، اعتیاد و...):

نوجوانان از فکر کردن به پیامدهای درازمدت رفتار خود ناتوان‌اند. مهم است که والدین بدانند رایج ترین رفتارهایی که نوجوانان درگیر آنها می‌باشند و می‌توانند به پیامدهای منفی منجر شود، چه هستند. رفتارهای پرخطر عموماً ناشی از تغییرات مهم روحی و روانی دوران بلوغ است. تغییرات هم برای نوجوان سخت است و هم برای اطرافیان به خصوص والدین. وی در این زمان نیاز به حمایت و پشتیبانی روانی دارد. نوجوان در صورتی که حمایت لازم را دریافت نکند، احتمال سوق به سمت رفتارهای پرخطر زیاد می‌شود. رفتارهای پرخطر نوجوان، سلامت جسمی، روانی و اجتماعی او را مختل می‌کند. به همین دلیل آگاهی افرادی که با این رده سنی کار می‌کنند مثل معلمان و مسئولین مدرسه، ضروری است. نوجوان برای رهایی از هیجانات زیادی که تجربه میکند و درک نشدن، به دنبال روش هایی می‌رود که همسالانش تجربه کرده اند و یا پیشنهاد می‌کنند. بیشترین رفتارهای پرخطر در گرایش به دخانیات و مواد مخدر، تمایل به رابطه نابهنجار، روابط پرخطر در فضای مجازی و... است.

معرفی جلد پنجم کتاب «(من زد نیستم):

جلد پنجم: پیشگیری و مقابله با خودزنی، افکار و اقدام به خودکشی در نوجوانان:

وقتی کودک و نوجوانی میگوید که قصد دارد خود را بکشد یا به خود آسیب بزند، باید بدانیم این صرفاً برای جلب توجه دیگران نیست و امکان اقدام عملی نیز دارد. درست است که ممکن است آنها واقعاً نخواهند بمیرند، اما وقتی میل به چنین رفتاری دارند، باید از آنها مراقبت نمود. برخی از مهم‌ترین عوامل محرک محیطی که ممکن است موجب افزایش خطر اقدام به خودکشی یا خودزنی در کودک یا نوجوان شوند، عبارتند از: طلاق والدین، شکل گیری یک خانواده جدید، مثل یک خانواده با خواهر و برادر جدید، اسباب کشی به محل جدید یا مهاجرت، خشونت خانگی، و در معرض سوء رفتار روانی و جنسی و یا قلدری بودن، اضطراب، افسردگی، تاثیر گروه همسالان و... همچنین ممکن است عوامل خطر و عوامل محافظتی دیگری وجود داشته باشند که در مراحل اهمیت بعدی قرار می‌گیرند. مسایلی نظیر: روابط ناپایدار گروه های دوستی، گرایش به دخانیات و مصرف مواد مخدر، اختلالات روانپزشکی، اعتماد به نفس پایین، مشکلات تحصیلی، سطوح پایین تاب آوری در برابر مشکلات و مسایلی نظیر این موارد.

معرفی جلد ششم کتاب «(من زد نیستم):

جلد ششم: مقابله با اضطراب و کمالگرایی در نوجوانان:

افراد کمال گرا در اغلب موارد برای انجام کارها خود را شکست خورده می‌پندارند و این موضوع به مرور می‌تواند باعث بروز اختلالاتی دیگر مثل افسردگی در نوجوان شود. همچنین افراد کمال گرا انتظار دارند که سایر افراد نیز دقت و توجه ویژه‌تری، مثل خود، برای انجام کارها داشته باشند؛ از همین رو، نوجوانان کمال گرا در انجام کار تیمی و گروهی ضعیف تر عمل کرده و موجب رنجش سایر اعضای گروه می‌شوند. کمال گرایی در نوجوانان میتواند باعث انزوا و تنهایی نوجوان نیز شود. میل به بی عیب بودن و تلاش برای همیشه کامل بودن باعث می‌شود نوجوانان فشار شدیدی را در هر زمینه‌ای تحمل کنند.

کمالگرایی به مانند بسیاری از اختلال‌های رفتاری و روانی نوجوانان ریشه در خانواده و سبک تربیتی والدین دارد که خصوصیت را یا در توقعاتی که نسبت به فرزند خود برای موفقیت و پیروزی نشان می‌دهند و یا با تشویق بیشتر از ظرفیت و اندازه نوجوان او را نسبت به توانمندی‌ها و موفقیت هایش متوقع بار می‌آورد، به گونه‌ای که نوجوان تصور میکند برای اینکه در نگاه و دید والدین مثبت باشد همیشه باید در شرایط ایده آل و پیروزی قرار گیرد. گاهی هم والدین خود کمالگرا هستند و این خصوصیت را در فرزند خود پرورش می‌دهند، والدین کمال گرا، کودک را به این باور می‌رساند که اگر به بالاترین استانداردها دست پیدا نکند، شکست خورده است.

❖ معرفی جلد هفتم کتاب ((من زد نیستم)):

جلد هفتم: پرورش تفکر انتقادی در نوجوانان:

تفکر نقاد به یک فرد اجازه میدهد تا زندگی خود را به کمال برساند و همیشه پیش از اعمال خود و عواقبی که پیش خواهد آمد فکر کند. با پرورش مهارت‌های تفکر انتقادی در فرزندان خود، بدون شک آینده درخشانی در پیش رو خواهند داشت. همچنین مهم است که به یاد داشته باشید که تفکر انتقادی با انتقادی بودن یکسان نیست. تفکر انتقادی صرفاً به معنای تجزیه و تحلیل یک مشکل یا موقعیت و یافتن راه حل‌های ممکن است، در حالی که انتقادپذیر بودن به معنای قضاوت در مورد کسی یا چیزی بدون دلیل معتبر است. تفکر انتقادی یکی از مهمترین شایستگی‌هایی است که می‌توانیم به فرزندان خود آموزش دهیم. این نوع تفکر به کودکان و نوجوانان کمک میکند تا اطلاعات مختلف را پردازش کنند، تصمیماتی بگیرند که از اهداف و منافع آنها حمایت میکند، اطلاعات را تجزیه و تحلیل و مهارت‌های تفکر خود را تقویت کنند. در حالی که آموزش ایجاد دانش و بیان حقایق به نوجوانان مهم است، آموزش مهارت‌های تفکر نقادانه برای رشد مادام‌العمر، توانایی‌های یادگیری و موفقیت در زندگی آنها بسیار مهم است. در دنیای امروزی که به سرعت در حال تغییر است، نوجوانان باید متفکرانی نقاد باشند که بتوانند اطلاعات را معنا، تجزیه و تحلیل، مقایسه و استنتاج نمایند.

❖ مخاطبین کتاب:

- مشاوران مدارس و روانشناسان تربیتی
- مشاوران و مربیان دینی و حلقه‌های صالحین
- کنشگران حوزه کودک و نوجوان
- معلمان، مدیران و اولیای مدرسه
- مربیان پرورشی و تربیتی
- والدین

صدای تغییر در دانشگاه فرهنگیان

نسرین سعیدی

کارشناسی آموزش ابتدایی

آموزشی به‌روز و متناسب با نیازهای روز جامعه و نظام آموزشی کشور طراحی و اجرا شود. این برنامه‌ها باید شامل مهارت‌های عملی و نظری باشد که دانشجویان را برای ورود به بازار کار آماده کند.

۲. تقویت زیرساخت‌های آموزشی و پژوهشی: بهبود امکانات آموزشی، از جمله کتابخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها و فضاهای آموزشی، به عنوان یکی از ارکان اساسی یادگیری مؤثر، باید در اولویت قرار گیرد. همچنین، حمایت از فعالیت‌های پژوهشی و تشویق دانشجویان به تحقیق و نوآوری ضروری است.

۳. توجه به سلامت روانی و اجتماعی دانشجویان: ایجاد فضاهای مشاوره‌ای و حمایتی برای دانشجویان به منظور ارتقاء سلامت روانی و اجتماعی آن‌ها، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این امر می‌تواند به افزایش کیفیت یادگیری و کاهش استرس‌های ناشی از تحصیل کمک کند.

۴. تقویت ارتباط با مدارس و جامعه: برقراری ارتباط مؤثر و مستمر با مدارس و نهادهای اجتماعی به منظور ایجاد فرصت‌های آموزشی و عملی برای دانشجویان، از دیگر نیازهای اساسی است. این ارتباط می‌تواند به تبادل تجربیات و ارتقاء کیفیت آموزش کمک کند.

۵. حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و هنری: تشویق دانشجویان به مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و هنری، به عنوان بخشی از تربیت جامع آنان، باید مورد توجه قرار گیرد. این فعالیت‌ها می‌توانند به تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی دانشجویان کمک کنند.

۶. تحلیل نیازهای بازار کار: برگزاری جلسات مشاوره با معلمان، مدیران مدارس و کارشناسان آموزشی به منظور شناسایی نیازهای واقعی بازار کار و تطابق برنامه‌های آموزشی با این نیازها.

۷. تشویق به پژوهش و نوآوری: ایجاد فضا و حمایت از فعالیت‌های پژوهشی و نوآورانه در میان دانشجویان به منظور تقویت روحیه پژوهشگری و خلاقیت در آموزش.

البته، لازم به ذکر است به این نکته اشاره کنیم که ما در پردیس زینبیه شاهد پیشرفت‌های چشمگیری بوده‌ایم که در نتیجه‌ی حمایت‌های مسئولین بزرگوار و پیگیری‌های مداوم رئیس پردیس، خانم دکتر برهانی حاصل شده است. لذا ما به عنوان دانشجویان دانشگاه فرهنگیان، امیدواریم که صدای ما شنیده شود و مسئولین محترم با توجه به این مطالبات، گام‌های مؤثری در راستای ارتقاء فرهنگ و اجتماع در دانشگاه و جامعه بردارند. ما به آینده‌ای روشن و پرامید برای نظام آموزشی و فرهنگی کشور ایمان داریم و آماده‌ایم تا در این مسیر همکاری کنیم.

دانشگاه فرهنگیان، جایی که قرار است معلمان آینده کشور تربیت شوند، به نوعی شبیه به یک باغ رویایی است که در آن، گل‌های نایابی به نام «منابع علمی درست» و «اساتید باسواد» به سختی پیدا می‌شوند. در این باغ، دانشجویان با امید و آرزو وارد می‌شوند، اما به زودی متوجه می‌شوند که بیشتر از آنکه با گل‌های زیبا روبرو شوند، با گیاهان بی‌ثمر مواجه هستند.

اساتید در این دانشگاه، گاهی بیشتر شبیه به داستان‌نویسانی هستند که داستان‌های قدیمی را بارها و بارها برای دانشجویان بازگو می‌کنند، بدون اینکه به روزهای جدید و نیازهای واقعی آموزش توجهی داشته باشند. گویی آن‌ها در دنیای خودشان زندگی می‌کنند و از تحولات علمی و آموزشی روز دنیا بی‌خبرند. دانشجویان هم در این میان، به دنبال یک قطره از دانش و تجربه واقعی هستند، اما بیشتر با جملات تکراری و نظریه‌های قدیمی مواجه می‌شوند.

منابع علمی هم که خود داستانی است. کتاب‌هایی که گاهی به جای ارائه اطلاعات مفید، بیشتر شبیه به دایره‌المعارف‌های فراموش‌شده هستند. دانشجویان در تلاشند تا از این منابع استفاده کنند، اما به زودی متوجه می‌شوند که این کتاب‌ها بیشتر به درد جمع‌آوری گرد و غبار می‌خورند تا یادگیری.

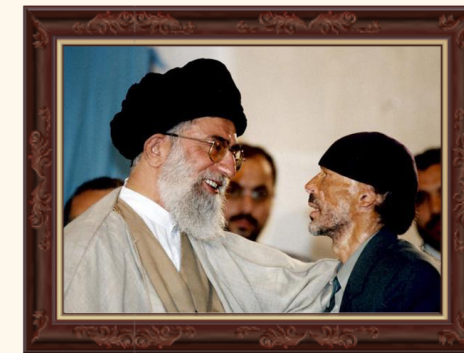
اما در این میان، یک نکته جالب وجود دارد: دانشجویان با وجود همه این چالش‌ها، همچنان با امید و انگیزه به جلو حرکت می‌کنند. آن‌ها یاد می‌گیرند که چگونه در این شرایط، خود را به روز نگه دارند و به دنبال منابع علمی معتبر و اساتید واقعی بگردند. شاید این خود یکی از بزرگ‌ترین درس‌هایی باشد که در دانشگاه فرهنگیان به آن‌ها آموزش داده می‌شود: «در هر شرایطی، خودتان را پیدا کنید و به دنبال یادگیری واقعی باشید.»

ما دانشجویان دانشگاه فرهنگیان، به عنوان آینده‌سازان نظام آموزشی کشور، بر این باوریم که دانشگاه فرهنگیان باید به عنوان یک نهاد پیشرو و مؤثر در تربیت معلمان و مربیان، همواره در مسیر بهبود و ارتقاء کیفیت آموزشی و تربیتی خود گام بردارد. در این راستا، ما چندین مطالبه اساسی داریم که امیدواریم مورد توجه مسئولین قرار گیرد:

۱. توسعه و به‌روزرسانی برنامه‌های آموزشی: لازم است برنامه‌های

حسن ازداده

معلمی از جنس «متفاوت»، از تبار فانوس‌های راه

دهکده «بیجارسر»، سال‌هاست که با بوی دود و خاطره‌های گداخته نفس می‌کشد. نه از آن دودهایی که از هیزم بخاری‌های نفتی بلند می‌شود و بوی زندگی می‌دهد، بلکه از دودی غلیظ، خفه کننده که در زمستان ۷۶ بر جان مدرسه نشست و در دل آن واقعه، مردی ایستاد.

مردی از جنس ایثار، از تبار فانوس‌های راه.

حسن امیدزاده، نامش گره خورده با آتش، با فریادهای کودکان و با سکوتی پانزده ساله.

آن روز، باد چنگ می‌انداخت به پنجره‌های لرزان مدرسه. بخاری نفتی، قصه کهنه کلاس‌های روستایی، ناگهان شعله کشید. نه شرمگینانه، که با فریادی سرخ، زبانه کشید و در لحظه‌ای، جان پناه‌گاه کودکان را نشانه رفت. ۳۰ جفت چشم کوچک، وحشت‌زده، به دیوارهای در حال سوختن خیره شدند.

راه فرار؟ مسدود بود. دود می‌پیچید، غلیظ و سیاه‌چال.

اینجا بود که حسن امیدزاده پا پیش گذاشت. نه با زرهی فولادی، که با پیراهنی معلمی و قلبی از جنس عشق. خود را به آتش زد. نه استعاره‌ای در کار بود، واقعیت محض بود. سینه سپر کرد در برابر شعله‌هایی که برای بلعیدن جان‌های کوچک دهان باز کرده بودند. یکی یکی، پیکرهای کوچک را بیرون کشید. دود در ریه‌هایش چرخید، آتش بوسه‌ای داغ و وحشتناک بر سر و صورتش نشاند.

درد، مهمان ناخوانده‌ای شد که دیگر هرگز ترکش نکرد. او ماند. ماند با صورتی که دیگر آن صورت قبل نبود، با پوستی که رد سرخ آتش را تا ابد بر خود داشت. ماند تا شاهد بزرگ شدن کودکانی باشد که روزی آن‌ها را از کام مرگ بیرون کشیده بود. پانزده سال گذشت. سال‌هایی پر از درد، پر از نگاه‌های کنجکاو، پر از زخم‌هایی که نه تنها بر جسم که بر روحش هم نشسته بودند. جراحی پشت

جراحی، اما رد آتش عمیق‌تر از آن بود که پاک شود. در این میان، زندگی ادامه داشت. خبرها آمدند و رفتند. قهرمانان جدیدی بر صدر اخبار نشستند و قهرمانان قدیمی در غبار زمان گم شدند. نام حسن امیدزاده، شاید گاهی در لابه‌لای کتاب‌های درسی ورق خورد، شاید یادی کوتاهی از او شد، اما درد او، رنج خانواده‌اش و سنگینی سکوتی

که بر زندگی‌اش حاکم بود، کمتر دیده شد. و سرانجام، در آرامش بیمارستانی در قومن، مردی که پانزده سال با آتش زیسته بود، پروانه شد. بی‌هیاهو، بی‌خبر. گویی قهرمانی‌اش در همان شعله‌ها خلاصه شده بود و تحمل سال‌ها رنج، داستانی نبود که نیازی به روایت داشته باشد.

اما بیجار سر، هنوز نفس می‌کشد و خاطره آن روز را از یاد نبرده است. دیوارهای مدرسه شاید دوباره بنا شدند، اما پژواک فریادهای آن روز و تصویر معلمی که خود را به آتش زد، در حافظه جمعی این خاک حک شده است.

حسن امیدزاده رفت، اما فداکاری‌اش، درسی است که در هیچ کتابی به این سادگی پیدا نمی‌شود. درسی از جان‌فشانی، از عشق بی‌چشم‌داشت، از اینکه یک نفر، گاهی تمام چیزی است که برای نجات یک دنیا لازم داریم.

غروب روز چهارشنبه بیست و نهم تیر ماه ۱۳۹۱ بود که خبری تلخ مخابره شد. حسن امیدزاده معلم فداکار گیلانی کتاب درسی سوم ابتدایی و نماد از خودگذشتگی و ایثار، به علت وخامت اوضاع جسمانی ناشی از سوختگی در بیمارستان امام حسن مجتبی (ع) قومن دعوت حق را لبیک گفت و در روستای بیجارسر شفت در آرامگاه ابدیش آرام گرفت، یادش تا ابد گرمی و روانش شاد باد.

این قصه شاید در بوق و کرنا نشد، اما در دل‌های کوچک آن سی دانش‌آموز، و در خاطر مردمانی که شاهد ایثارش بودند، برای همیشه روشن باقی خواهد ماند. گاهی بزرگترین قهرمانان، بی‌صدا پرواز می‌کنند.

نامی که در آتش نسوخت

در دل شعله‌ها

او ایستاد،

دست‌هایش به خواب آتش سوخت

اما هر کودکی

از لب‌هایش زندگی گرفت.

چشمانش همیشه به راهی نیکو دوخته بود

و در هر دردی

لبخند یک فردای روشن را می‌دید.

او رفت،

اما راهش هنوز در دلمان می‌سوزد.

یادش در دست‌های هر معلم فداکار جاری‌ست

و در هر نسل که شعله‌های علم

با امید به چشم‌هایمان می‌رقصند.

یادش همیشه زنده است

و نامش

در تاریخ نمی‌میرد.

🔸 منبع: پایگاه خبری- تحلیلی معلمان ایران

نسرین سعادت

کارشناسی آموزش ابتدایی

ویژگی‌های بارز روحیات دانش‌آموزان پسر

استقلال طلبی

نیاز به تحرک و فعالیت بدنی

رقابت جویی

علاقه به تکنولوژی

وابستگی کمتر به والدین

علاقه به چالش

جو کلاس نسبتاً شلوغ

آشکار نبودن احساسات

حس قدرت طلبی

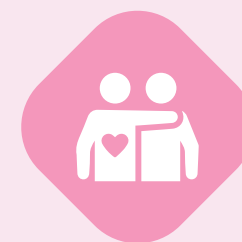
ارتباط گیری قوی با معلم

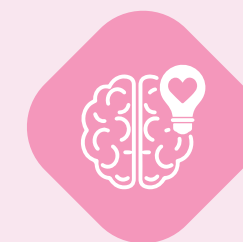
ویژگی‌های بارز روحیات دانش‌آموزان دختر

علاقه به همکاری

ارتباطات دوستانه قوی

هوش هیجانی بالا

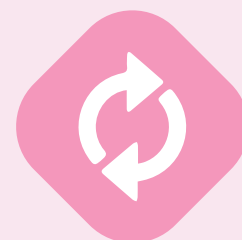
توجه به جزئیات

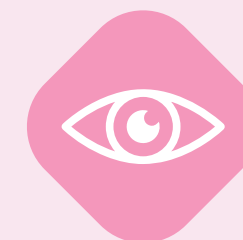
احساساتی بودن

علاقه به یادگیری

تغییرات هورمونی

توجه به ظاهر

نیاز به حمایت

نیاز به احساس امنیت

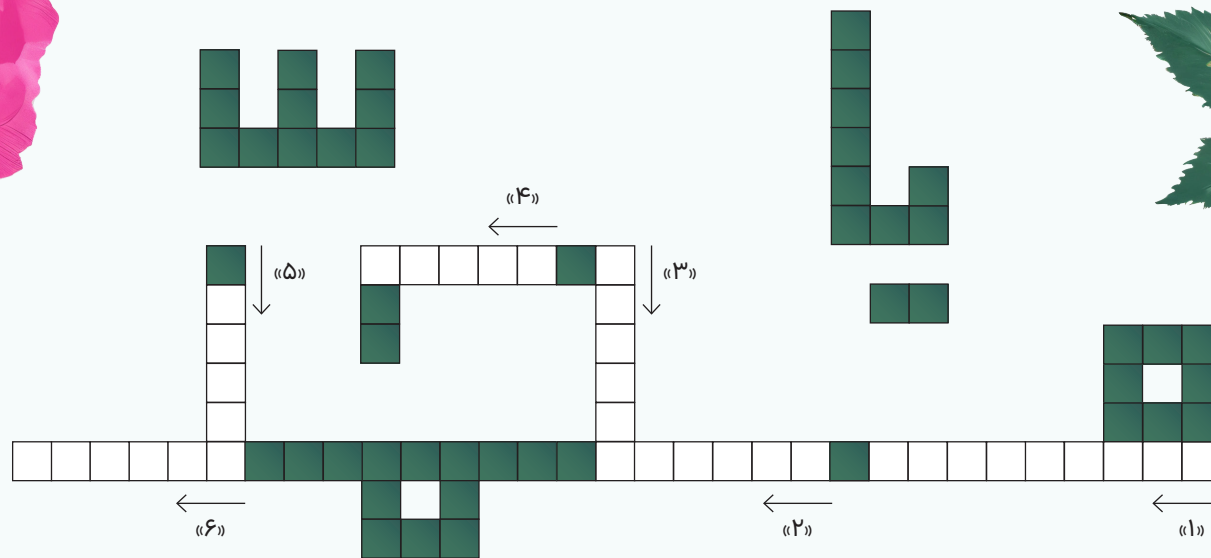
نغمه‌های عشق و سلم

من معلم شده‌ام
تا بگویم سخنی از نور و امید،
تا بکارم دانه‌ای در خاک جان،
ریشه گیرد با ترنم‌های باران،
سایه سار مهر گردد شاخسارش؛
میوه‌اش، محبت باشد، ناب و شیرین
زیر آن، اندوه‌ها با باد ریزند
لب‌هایت آکنده از شعر و ترانه
چشم‌هایت افروخته از نور و دانایی
دست‌هایت گرم مهر و مهربانی
سرت آذین با فکر بکر فلسفه
کلامت بازتابی از بوعلی‌ها
نفس‌هایت نسیمی از سعدی‌ها
من معلم شده‌ام
تا بسازم جهانی
که در آن
کودکان میوه‌ی شیرین لبخند بچینند

مریم سارابه
کارشناسی امور تربیتی

جدول سرگرمی:

JOURNAL of NABZ HAYAT

Spring 2025
Volume 11
Number 1